

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
 za ostale inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejema mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostale inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna petitvrsta (7/4 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13 "
 za trikrat . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvalo, osmrtnica itd.
 enostopna petitvrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostopna petitvrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvzemši ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne
 sprejema. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bojn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Hohenlojeva misija.

Cesar Franc Jožef je poslal ruskemu caru po posebnem odposlancu princu Gottfriedu Hohenlohe lastnoročno pismo velikega političnega pomena. Princ Hohenlohe se je precej dolgo časa v Peterburgu mudil, konferiral z merodajnimi ruskimi politikami in se včeraj s carjevim odgovorom na cesarjevo pismo vrnil na Dunaj.

Nekoliko čudno je, da je princ, ko se je na Dunaj pripeljal, bil tako prehlajen, da se je vlegel v posteljo in pustil carjev odgovor cesarju izročiti po nadvojvodi Frideriku, sam pa bo cesarju poročal šele po dveh, treh dneh, ko bo, kakor upa, ozdravel.

Druga neugodna okolnost je, da se od dunajske strani razglša, da Avstrija ne bo demobilizirala in da se rezervistom dovoljujejo dopusti v nujnih slučajih samo z omejenim rokom.

Iz Peterburga in Berolina pa se zagotavlja, da je Hohenlohe imel uspeh. Seveda — kar se je moglo že naprej vedeti — le v gotovem zmišlju in do gotove meje. Najprej se je gotovo konstatiralo, da sta tako Avstrija kakor Rusija miroljubni. Rusija je nadalje tudi naglašala, da dardanelskega vprašanja in vprašanja delitve Male Azije ne urgira. Glede Albanije pa — to je pač glavno vprašanje pri celi stvari — se Rusija ni kar tako udala, kakor bi to grof Berchtold rad. O tej stvari se bosta obe državi morali pogajati dalje. Koliko pa je voljna Rusija odnehati (Skader?) in koliko Avstrija (Prizren?), to se danes ne ve in so vse vesti o tem prazne čenče.

Avstrijska vojna stranka, ki silno intrigira, s tem seveda ne bo zadovoljna, kakor ne bo s tem zadovoljna ruska protiaustrijska struja. Toda že danes se lahko sigurno reče, da vojske med Avstrijo in Rusijo ne bo, ker je mednarodni položaj ne dopušča. Nemčija in Anglija na noben način nočeta vojske in sta se medseboj celo znatno zblížali. Cesar pa Nemčija in Anglija nočeta, tega ne moreta hoteti Avstrija in Rusija. Treba je tudi pomisliti, da se tudi staljšče Avstrije in Italije glede Albanije popolnoma ne sklada in se sedaj Dunaj in Rim medseboj živahno dogovarjata, da ne bi zaradi Albanije nastale med Avstrijo in Italijo kdaj kakve nevarne difference. Avstrijska vojna stranka je čisto osamljena in njeno ropotanje, ki je sicer zelo glasno, ne bo imela učinka. Nikdar ne

bi bil cesar Franc Jožef ruskemu caru pisal, ako ne bi bil od ministra Berchtolda informiran, da se ne dajo za Avstrijo doseči povoljni uspehi drugače nego mirnim potom.

Rožljavci s sabljo na obeh straneh bodo sicer javnost še precej časa vznemirjali, bati se jih pa ni, razun če nastopijo čisto nenadni dogodki. Najbolj se je bati kakega nepričakovanege preobrata na balkanskem bojišču. Toda upajmo, da zavezniki Odrin osvoje, nakar se bodo zopet vsi diplomati k zeleni mizi vsedli, generali pa se bodo s političnega polja umaknili.

Državni zbor.

Dunaj, 10. svečana.

Zakon zoper kužne bolezni.

Zbornica je jako slabo obiskana, kakor navadno ob ponedeljkih. Na vrsti je bilo tretje branje zakona zoper nalezljive bolezni. Krščanski socialci so predlagali glasovanje po imenih. Načrt zakona je obveljal s 141 glasovi proti 117. Za zakon so glasovali socialni demokratje, nemški liberalci in Mladočehi. Kakor smo že naglašali, bode ta zakon za kmečke občine veliko breme.

Obstrukcija.

V razpravi o zakonu v varstvo pekovskega obrta je gališki poslanec Reitzes pričel obstrukcijo v dogovoru z rusinskimi poslanci. Reitzes se hoče maščevati, ker vlada pri dohodarini zahteva vpogled v knjige. Rusini pa se ustavljajo državnim prispevkom za dežele, češ, da v Galiciji Poljaki s temi prispevki vzdržujejo svojo nadvlado.

Davek od vžigalic.

Vlada je danes predložila načrt zakona, s katerim se določi državni davek od raznovrstnih vžigalic. Davek bi znašal dva novčiča od 80 vžigalic in prvo leto nesel državi nad 9 milijonov kron, pozneje pa mnogo več.

Država krušna mati.

Zlato svetinjo zasluži državljan, ki z veseljem plačuje davke. Taki državljanji so bele vrane. Še bolj redki so poslanci, ki bi se hvalili pred volilci, da so radi glasovali za višje ali nove davke. Najmanj popularen pa je gotovo poslanec, ki nasvetuje vladi nov vir dohodkov. Iz tega ali onega žepa se morajo vzeti, in lastnik dotičnega žepa je že toliko stiskač, da godrnja, ako ne kriči, kakor ptica v precepu. Brez dvoma pa so popularni vsi poslanci, ki zahtevajo in tudi dovolijo, kar njihovi volilci žele, n. pr. nove železnice, nove ce-

ste, višje plače in druge lepe reči. Toda vsak pipec ima ročaj in klino. Kdor dovoli nove izdatke, mora tudi skrbeti za potrebno pokritje. Te logike pa nočejo poznati mnogi poslanci, še manj pa tisti volilci, ki morajo šteti več davkov. Posledica te prikazni je, da raste potrebščina države od leta do leta v strašni progresiji. Od leta 1899 se je državna potrebščina zvišala od 1500 na okroglo 3000 milijonov, torej za 50 odstotkov. V isti meri rastejo državni izdatki samo v Nemčiji in Rusiji. In zakaj? Ukoreninilo se je napačno prepričanje, da je država samo krušna mati, ki mora, in sicer dobro, rediti vsacega, ki je v njenih mejah zagledal luč sveta. V dobi Körberjevi je takim rejencem zorela pšenica. In vendar je bil Körber prvi avstrijski državnik, ki se je resno pričel baviti z reformo avstrijske uprave. Ta je isto brezno, ki ni nikdar polno. Ko bi zasebni podjetniki gospodarili, kakor država, šli bi vsi po vrsti rakom zvižgat. Körber sam je v svojem načrtu odkril rane na državnem telesu. To pa je bila tudi vsa »reforma«, ki še vedno čaka na rešitev. Kakor v vnanji, potrebujemo tudi v notranji politiki Herkula, ki bi očistil Avgijev hlev. Že mnogo let proučuje vprašanje, kako bi odpravili vsakoletne ogromne primanjkljaje državnih železnic. Uspeha ni nobenega. Vse lepe obljube so pisani mehurji. Ministrstvo za javna dela je šolski vzgled, kakšna ne sme biti organizacija državnega aparata.

Toda bodimo nepristranski in toliko pogumni, da govorimo odkrito. Tudi mnogi poslanci in večina prebivalstva niso brez krivde. Dan na dan imajo mnogi poslanci to »prijetno« naloge, da temu in onemu iščejo službe, za katere vlada določa nova mesta. Kdor dovrši meščansko ali nižje razrede srednjih šol, že zahteva državno službo. Kdor pa ima zrelostno izpričevalo v žepu, ta seveda živi v prepričanju, da mora dobiti državno preskrbino. Najboljši možje zapuščajo kmetije, obrt, trgovino in industrijo, ker jih mika in vleče državna služba s pokojnino. Na Angleškem število državnih uslužbencev ne znaša 10 odstotkov dohodarino plačujočih državljanov, v Avstriji pa nad 40 odstotkov.

To so dejstva, s katerimi se mora računati ravno sedaj, ko finančni odsek poslanske zbornice dan za dnem išče nove vire dohodkov. Večina državnega zbora je zvišala uradnikom in uslužbencem plače. Logična posledica je, da mora dobiti tudi potrebno pokritje. V razpravah pa trdijo mestni zastopniki, da bodo vsa višja bremenena morala nositi mesta in velika pod-

jetja. Ta trditev pa je bosa. Zvišanje žgarnjarine bode zadelo po večini kmečke občine. Žalibog, da je tako, ker je žgarnjarska kuža ravno na deželi najbolj razširjena. In vendar čujemo z dežele mnogo manj pritožb, nego iz onih krogov, katerim bode novi finančni načrt zvišal dohodarino za okroglih 20 milijonov. »N. Fr. Pr.« kar besni, ker bodo srednji davkoplačevalci z 10.000 K čistega dohodka plačevali na leto 7 K več dohodarine. Od 10.000 znaša se daj dohodarina 258 K, po novem načrtu pa 265. In židinja kriči, da bodo družine z 10.000 K čistega dohodka zaradi 7 K morale stradati. Neutemeljeni so vsi ugovori, češ, da vsled balkanske krize razna podjetja ne zmorejo večjih davkov. Ti davki ne zvišajo pristojbin, železniški tarif ali poštinih stroškov, ampak dohodarino od čistih dohodkov. Ako teh ni, tudi dohodarine ne morejo zvišati. Toda agitacija razburja duhove in zavlačuje delo finančnega odseka, seje poslanske zbornice in zasedanje deželnih zborov. Dokler ne vedo posamezne dežele, za koliko jim država zviša prispevke iz žgarnjarine in dohodarine, deželni zbori tudi ne morejo sestaviti svojih proračunov.

Bilke na Galipolskem polotoku.

Po službenih in drugih virih profesor A. Bezenšek.

Sofija, 8. februarja.

Bulair in turško trdnjavo pri njem so prevzeli Bulgari včeraj, dne 7. t. m. Bulair je neznatna vas; trdnjava je komaj vredna tega imena. A važno je to, da je tam polotok samo 5 km širok in da se da obstreljavati z morja. To so hoteli Turki sedaj izkoristiti, a ni se jim posrečilo. Njihov ogenj ni napravil bulgarski armadi nobene škode. Turki so bežali v največjem neredu. A Bulgari so jih gonili z svojo energijo. Gotovo pa je tudi, da se boja ni udeležil samo en turški bronosenec, ampak cela turška flota, v kolikor je še za rabo. To se mora pibiti.

Trdnjava pri Bulairu je bila postavljena leta 1854 na južno-zapadnem kraju vasi od francoskih in angleških ježenerjev. Njena obrambena linija je torej severno-iztočna in leži 167 m nad morsk gladino. Turki imajo v tej trdnjavi kakih 50 topov.

Zakaj pa se Bulgari tako potegujejo za galipolski polotok? To sigurno tudi Turki lahko uganejo.

Sedaj ni več vprašanje o tem, kar se je zavzelo pred premirjem. Sedaj se mora prevdarjati o tem, kako se bo Turkom vsilil mir. Njim je pa bilo mogoče samo na

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
 (Dalje.)

»Ali Wulf? Kaj pa z Wulfom?« sem vnovič vprašala. »Umreti mora in jaz ga ne zapustim.«

»Živi pa mrtvi ne morejo biti v isti družbi,« je odgovorila. »Jaz sem ga tudi videla in vse to se izvrši po njegovem izrecnem ukazu. Če ga ljubiš, ti veli, da ga poslušaj.«

»Jaz Masude še videl nisem! Nikdar nisem govoril takih besedi! O vsem tem naklepu ne vem ničesar!« vzklikne Wulf in bledega obraza sta se brata spogledala.

»Govori dalje,« je rekel Godvin, »razgovarjamo se lahko pozneje.«

»Poleg tega,« je nadaljevala Rozamunda in povsila glavo, »je Masuda pristavila še te-le besede: »Mislim, da uteče gospod Wulf svoji usodi. Če ga hočeš zopet videti, poslušaj njegove besede, če pa jih ne poslušaj, ne moreš nikoli več upati, da bi ga še kdaj živega videla. Sedaj pa pojdi, da naju ne najdejo; to bi pomenilo tvojo in mojo smrt, če pa greš, sem na varnem.«

»Kako pa je vedela, da utečem?« je vprašal Wulf.

»Tega ni vedela. Rekla je samo, da ve, kako so spravili Rozamundo proč,« je odgovoril Godvin z istim hripavim glasom. »In potem?«

»In potem — o! Ko sem imela izrecno Wulfovo povelje, sem šla, kakor v sanjah. Le malo se spominjam na vse. Pri vratih sva se poljubila in jokaje poslovila, in med tem ko se ji je straža poklonila, me je blagoslovila s pridržano sapo. Tedaj je pristopil vejak in rekel: »Pojdi z menoj, hči Sinanova,« in šla sem z njim; nikdo se ni zmenil zame, kajti tisto uro je čudna senca zakrila sonce — vidva tega v ječi brčkone nista videla — da se je cehlega ljudstva polastila velika groza, misleč, da pomeni gorje bodisi za Saladinom, bodisi za Askalonom.«

»V temi smo prišli do nekega kraja, kjer smo našli med drevjem Arabca, ki je vodil dva konja za uzdo. Vojak je ogovoril Arabca ter mu izročil Masudino pismo, ki ga je prebral. Nato me je posadil na konja, in potem ko je vojak zajahal drugega, smo oddir-

* Solnčni mrk, ki je dne 4. septembra 1187. — na dan predaje Askalona — zatemnil Palestius in povzročil v Jeruzalemu velik strah. — Pis.

jali dalje. Naporno smo jezdili ves tisti večer in celo noč, v temi nas je vojak zapustil; ne vem, kam je odšel. Naposled sva dospela do tistega gorskega hrbta in se ustavila; z Arabcem sva pustila konje, da se odpočijejo, zavžila stvari, ki jih je imel seboj, tedaj pa sva uzrla poslanika in pri njem dva velika viteza.

»Glej,« je rekel stari Arabec, tam prihajata brata, ki ju iščeš. Glej, pa zahvali Alaha in Masudo, ki te ni nalagala, jaz pa moram nazaj.«

»O, srce mi je plakalo in zjokala seme se v veselju — zjokala in blagoslavljala Masudo in Boga. Arabec, Sin peska, pa mi je dejal, da moram moliti, če mi je življenje drago, da moram ostati tesno zagrnjena in preoblečena tudi pred vama, dokler ne pridemo v Jeruzalem. Kajti če bi me odposlanci spoznali, bi kaj lahko odrekli spremstvo balbeski princezinji in Saladinovi nečakinji, ali me pa celo izročili nje-mu.«

Obljubila sem mu to in vprašala: »Kaj pa z Masudo?« Dejal je, da bo urno jezdil nazaj, da reši še njo, kakor je bilo dogovorjeno in da me prav iz tega vzroka sam ne popelje v Jeruzalem. Kako mu bo pa mogoče doseči svojo namero, še ni vedel. Le toliko mu je bilo znano, da je bila skrita na varnem

in da se reši, če jo bo volja. Ostalo pa vesta in zdaj smo po milosti božji vsi trije zopet skupaj.«

»Smo,« je rekel Godvin, »ali kje je Masuda in kaj jo čaka, ko se je drznila izvršiti tak naklep? O, ali veš, kaj je ta ženska storila? Bil sem obsojen, da umrem mesto Wulfa — kako to, je postranska stvar, a izveš pozneje — in pripeljali so balbesko princezinjo, da se poslovi od mene. In prav pred Saladinovimi očmi je Masuda igrala nieno vlogo in tako izborno te je posnemala, da je bil sam sultan prevarjen, in celo jaz sem bil prevarjen. Prevarjen sem bil, ko sem jo objel prvokrat in zadnjokrat, dasi sem se v resnici sam čudil. Od takrat me plaši hud strah, dasi sem bil tukaj zopet prevarjen, kajti mislil sem, da sem se bal — za tebe.«

Poslušaj me, Wulf; vzemi Rozamundo in ji poišči stanovanje pri kakki gospe v mestu, ali še bolje, pelji jo v samostan redovnic svetega križa, odkjer se je nikdo ne bo upal odpeljati in tam naj obleče njihovo oblačilo. Opatinje se gotovo spominjaš, bila sva že z njo skupaj, in ona gotovo ne odreče Rozamundi zavetja.«

»Da, da, spominjam se, ko nas je vprašala po novicah iz Angleške. Pa ti? Kam pa pojdeš ti, Godvin?«

(Dalje.)

galipolskem polotoku postaviti se v bran na širjem pročelju.

A namesto da bi se tukaj držali na svojih postojankah, poskrili so se v »trdnjave«, ki so jako sumljive vrednosti.

Na ta način ne bodo Turki nič pridobili, ampak bodo le olajšali zaveznikom delo, da dosežejo svoj cilj z manjšimi žrtvami.

Ako postane galipolski polotok dostopen za grško brodogojstvo, potem čaka čataldško armado in Carigrad neizogibna katastrofa v krajšem času, kakor bi bilo sicer mogoče.

Mladoturki so prišli na vlado, kakor pravijo samohvalno, da bi rešili Turčijo.

Minolo je že šest dni, odkar se je nova vojna začela. A med tem časom Turki niso napravili ničesar, kar bi bilo podobno »reševalni akciji«, nego so storiли mnogo takega, kar je Turčiji naravnost v kvar in jo bo pahnilo v grob, iz katerega se nikdar več rešiti ne more.

Popotniki, ki prihajajo iz novo osvobojenih krajev, pripovedujejo, da so turške žrtve v poslednjih bojih na galipolskem polotoku neizmerno velike. Odlično streljanje bulgarske artiljerije je kar kosilo turške vrste. Bojno polje je postlano s turškimi trupli.

Posebno pa se je odlikovalo bulgarsko konjenišvo. Pridobivalo je zmage, kakor nikdar poprej v tej vojni. S svojimi odločnimi napadi in z previdnim kretanjem premagalo je dan za dnevom osupnjenega sovražnika, kateremu ni drugega preostajalo, kakor sramotno bežati nazaj — nazaj!

Usoda Odrina je istotako zapečatená kakor usoda galipolskega polotoka.

Gotovo, prej ko drug dan mine, prevzete bodo te trdnjave. Odločni smo: naj vsak pogine! Brez Odrina ni viška slave!

Oficijelni srbski glas o balkanski zvezi.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 10. februarja. Današnja vladna »Samouprava« se v ostrem članku obrača proti tistim, ki napadajo vlado radi njenega lojalnega zavezniškega stališča in s tem podkopujejo balkansko zvezo samo. Žigosa zlasti »Srbsko Zastavo« in liberalno stranko, brani pa radikalno vlado in priznalo piše o naprednjakih, ki se najlojalneje zavzemajo za balkansko zvezo. O zvezi in vladni politiki pa piše tako-le:

»Srbija je svoje velike uspehe, na katere je ponosna, dosegla v balkanski zvezi in z njeno pomočjo. Brez te zveze bi pa tudi vsi ostali zavezniški ne mogli niti sanjati o uspehih, ki so jih dosegli z združenimi močmi, in vsled katere zveze so postali važen mednarodni faktor. Zveza se ni dovršila vojne, zato mora vsaka točka v vojni enako zanimati vse zavezničke; vsak uspeh je v skupno korist in podpirati je treba vsakega, da se na celi črti ugotove sami uspehi. Brez tega bi to ne bila nikakva zveza, marveč samo dogovor za sfero interesov. Toda naša zveza ima širši in globlji temelj; ne velja samo za sedaj, da se premaga Turčija in razdeli njeno ozemlje, marveč je njena naloga ta, da tudi v bodoče skupno varje in brani splošne balkanske koristi. Z združenjem celokupnih zavezniških sil hoče balkanska zveza ustvariti položaj, v katerem bodo Balkanci sami gospodarji svoje osode. Razdelitev pridobljenih pokrajin in vprašanje o modifikaciji prvotnega dogovora z ozirom na boljše uspehe vojne in z ozi-

rom na spremembe, ki se niso mogle predvideti — vsa ta vprašanja se bodo obravnavala po dovršeni vojni, ko postanejo uspehi definitivni. Pri razpravi o teh vprašanjih morajo zaveznički, za katere je neizmerne važnosti, da obvarjejo zvezo pred eventualnim razpadom, stremiti za pametnim sporazumom; posameznosti se ne smejo dvigniti nad korist obstanka zveze. Ako bi pa nasprotje le ne bilo mogoče neposredno izravnati, potem so tu pametni in iskreni prijatelji zveze, potem naj govori razsodišče. Zato je neoportuno kred koncem vojne spravljati na dnevni red teritorialna vprašanja, ker bi to znalo oškodovati rezultate vojne same. Nekorektnost, nezvestoba in sebičnost Srbije bi bile sramota in fatalnost. Čas in nadaljni razvoj bosta pokazala opravičenost odgovorne srbske politike.«

Ta članek »Samouprave« je izzval splošno pozornost, ker jasno kaže: Prvič čvrstost zveze, njeno obveznost in obveznost vsakega njenega člana, da v vsaki potrebi in z vso silo podpira drugega. Članek drugič jasno pove, da je vsaka separatna politika iz ozirov na korist trajnosti zveze izključena; zvezi je bila razdelitev Turčije le sredstvo za izvedbo načela: Balkan Balkancem, trajna njena naloga pa je braniti skupne balkanske interese pred vsakim tretjim činiteljem. Tretjič: Nepričakovani uspehi in nove situacije izzivljejo potrebo modifikacije prvega razdelitvenega sporazuma. Četrtič: Razdor in izigravanje ob delitvi je izključeno.

To avtoritativno pojasnilo zadovoljuje in pomirja tudi tiste, ki so vsled svoje nepoučenosti strašili in alarmirali sebe in druge.

Priznanje naprednjakom končno kaže čvrst položaj vlade, ki se ji ni treba bati kakega strankarskega naskoka in bo začeto politiko lahko izvedla do konca.

Članek tudi izrecno poudarja, da je Srbija pred nadaljevanjem vojne vprašala Bolgarsko, če potrebuje vojne pomoči, nakar je dobila odgovor, da ne. S tem so potrjene prejšnje vesti, da se v Trakijo niso poslale nove čete.

Politični položaj na Hrvaškem.

(Pogovor z bivšim hrvaškim saborskim poslancem St. Zagorcem.)

Naš dunajski poročevalec je imel priliko govoriti z g. Stjepanom Zagorcem, ki se je te dni mudil na Dunaju. G. Zagorec se je izjavil tako-le:

Položaj na Hrvaškem se ni veliko izpremenil. V pisanju dnevnih listov je čutiti majhno olajšavo, dasi se še vedno pleni. Cuvajeve izredne odredbe so še vedno v veljavi ter vise liki Damoklejev meč nad glavo naroda. Upanje nekaterih optimistov, da se na Hrvaškem izpremeni režim ali vsaj sistem, se ni uresničilo in tudi ni nade, da bi se to kaj kmalu zgodilo.

Vendar se pa Mažarom bolj mudí, da pride na Hrvaškem do urejenejših razmer, nego nam Hrvatom. Poglejmo zakaj.

Letos poteče finančna pogodba z Ogrsko. Ogrska na vsak način hoče, da se ta pogodba zopet sklene za nadaljnih deset let, in sicer na istem temelju kakor doslej, t. j. na temelju naše gospodarske in finančne podrejenosti in odvisnosti od Ogrske. To je zanje tem važnejše, ker pride leta 1917. na vrsto obnove avstro-ogrške nagodbe; za ta slučaj bi bili Mažari radi svobodnih rok in nevezani na-

sproti Hrvaški, da bi ta pri sklepanju gornje nagodbe zopet ne imela ničesar govoriti, kakor so jo izigrali tudi leta 1907.

Vsled pakta in obvez stranke prava s koalicijo ni nobenega izgleda, da bi mogla Ogrska s Hrvaško skleniti tako finančno pogodbo, kakor so bile dosedanje. Zato so se vrgli v svet razni projekti o posojilu 50 milijonov, ki bi jih Ogrska posodila Hrvaški. Takih predlogov bo še več. Toda ravno tako posojilo bi bilo iz političnih in gospodarskih ozirov največja nevarnost za Hrvaško, ker bi jo napravilo le še bolj odvisno od Ogrske.

Ogrska vlada si torej ubija glavo z mislijo: Kdo bo sklenil novo finančno pogodbo in kako? Za to bi nujno potrebovala »zanesljive« unionistične večine v hrvaškem saboru, a te ni in iz zemlje se je ne dá ustvariti. Koalicija ji ni dovolj zanesljiva, zlasti ne po paktu s stranko prava, zato z njo noče poizkušati arangementa. Poizkuša se z intrigi na levo in desno, a vse nič ne pomaga, ker je igra prozorna.

Še ena okolnost je zelo važna. Letos se ima za Ogrsko na vsak način skleniti nov volivni zakon, bodisi da po Lukač-Tisinem načrtu, ali pa po načrtu združene opozicije. V vsakem slučaju bo peštanski parlament razpuščen, kakor hitro bo zakon sprejet. V tem slučaju ugasnejo tudi mandati hrvaških (!) delegatov v peštanskem parlamentu in zbran mora biti hrvaški sabor, da izvoli novo delegacijo.

Sedaj je pa vprašanje: Kakšen bo ta hrvaški sabor, kdo bo imel večino v njem, bo-li hotel izvoliti delegate, in ako bo hotel, — koga bo izvolil? Vse to so vprašanja, ki že danes mučijo ogrsko vlado in na katera ji nihče ne vé dati jasnega in gotovega odgovora. Zato se tudi sedanja hrvaška kriza zavlačuje v nedoglednost: čaka se na nekaj nejasnega in negotovega.

Kakor se iz tega vidi, bomo na Hrvaškem še nekaj časa čakali, predno bomo videli, za kaj se bo peštanska gospoda končno odločila.

Žalostno je pri tem samo to, da monarhija in njeni faktorji vse to tako mirno trpe in prenašajo ter dopuščajo, da se na tak način trpinči dinastiji in monarhiji vdan narod. Da pri tem trpi ugled monarhije same v zunanjem svetu in da trpi tudi njena notranja moč, ker se stavi na izkušnjo zvestoba in udanost tolikih milijonov Jugoslovanov — je jasno samo po sebi.

Stavka v Vevčah.

Stanje delavske stavke v Vevčah je zdaj sledeče: Stavka je še vedno splošna. Našlo se je le nekaj stavkokazov, kar pa na obrat tvornice le malo vpliva, dasi tuli sirena ali vevški strah, kakor pravijo tej sireni. Stavkokazov pa ni toliko, kolikor jih je bilo pred štirimi leti. Tvornica izkuša na vse načine, da bi spravila v Vevče delavce s Hrvaškega, kamor piše neresnična pisma, češ, da je tvornica pogorela in da potrebujejo ljudi zato, ker so tvornico razširili.

Resnici na ljubo beležimo, da veliko došlih Hrvatov odšlo, ko so izvedeli, da vevška tvornica ni pogorela, da ni bila razširjena, marveč da delavstvo stavka.

Danes zjutraj smo imeli priliko, da smo tu v Ljubljani videli kako vevška papirnica posluje. Pripeljalo se je v Ljubljano več tovarniških delavcev in delavk, po nje so prišli kakor po kake hudodelce orožniki in pisarniški ravnatelj. Več ljudem je bilo pojasnjeno, zakaj da gre in niso hoteli

vsii iti v Vevče. Peljalo se je pa le danes zjutraj iz Ljubljane v Vevče na vozu 11 hrvaških delavcev in 1 hrvaška delavka. Orožnikov je bilo več, kolikor je bilo zapeljanih stavkokazov.

Stavkujoče vevško delavstvo je seveda strašno razburjeno, ker se poslužuje tvornica v boju takih nehonetnih sredstev. Razburjenje je tem večje, ker vlada v Vevčah popolno obsedeno stanje in bo menda tu kmalu več orožnikov kakor delavcev, s katerimi razpola tvorniško ravnateljstvo, kakor da je ono najvišja poveljujoča oblast orožništva.

Tista mala peščica, ki je pozabila na svoje obljube in je pričela svojim sodelavcem delati skazo, se bridko pritožuje, češ, da jim gre jako slabo. Opozarjamo veleslavno c. kr. okrajno glavarstvo na določila postave o delovnem času in je prosimo, da naj uporabljá proti ravnateljstvu vevške papirnice zakon, ker delajo stavkokazi od 7. ure zjutraj, do 9. ure zvečer, dne 6. februarja je pa delalo šest moških stavkokazov od 7. ure zjutraj do drugega dne do 2. ure zjutraj. Da bo stvar formalno pravilno izvedena, predlagamo tudi veleslavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu za ljubljansko okolico, da naj vse stavkokaze o tem predmetu pod prisega zasliši o zadevi, nakar naj ost postave uporabljá proti delodajalcu, ki je kršil postavu. Enako pravico vsem.

Stavkokazi se bridko pritožujejo, ker morajo tako garati in jim še tega ne plačajo, kar so jim obetali. Nekemu stavkokazu, ki je imel pred stavko pet kron plače na dan, jo je ravnatelj Hentschel znižal na tri krome, ko je prišel stavko kazit. Taki zgledi pač ne morejo vzbuditi zaupanja stavkujočega delavstva do ravnateljstva.

V Vevčah je javna tajnost, da neka učiteljica nagovarja dekleta, ki še niso bile v tvornici, da naj gredo delat. To nam je veliko delavcev in delavk pripovedovalo, a skoraj ne moremo verovati, da je to mogoče. Pač je pa dejstvo, da delajo v vevški papirnici 4 delavke, ki še niso stare 16 let.

Strune so v Vevčah silovito napeete. Če bi ne bila politična oblast tako brezbržna, bi se delavska vojska v Vevčah ne bila že danes 123ti dan, tri dni nad štiri mesece!

Kako je na Balkanu?

TURČIJA ŽELI MIRU.

London. Tukajšnji listi poročajo, da Hakkí paša v torek odpotuje iz Carigrada v London, da pripravi teren za zopetno mirovna pogajanja.

TURŠKA OFENZIVA NA ČATALDŠKI ČRTI — GLASOM TURŠKIH POROČIL.

Carigrad. Neki turški uradni komunik 10. t. m. ob pol štirih popoldne poroča: Naši vojaki v Derkosu (desno turško krilo) so, ne da bi bili naleteli na kak odpor, zasedli utrjene sovražnikove utrdbe. Naše levo krilo, ki je prodiralo, da napade sovražnika na gričih pri Osmanliju, je prisililo dva bulgarska polka, da sta se umaknila. Sovražnik je napadel naše straže v okolici velikega jezera in je zasedel naše utrdbe. Naši vojaki pa so izvedli protinapad in Bulgare vrgli iz zasedenih utrdbic. Naše čete, ki so se v šarköju izkrcale, so po boju, v katerem je 200 Bulgarov padlo, kraj zasedle.

Carigrad. Turki nadaljujejo ofenzivo na celi črti Cataldža, Derkos in Midia. Po triurnem boju pri Derkosu so zasedli tur-

Zrnca s srbskega bojišča.

(Od našega poročevalca.)

Srbski častniki.

Bilo je 24. oktobra opoldne. Na celi fronti se bije ljut, krvav boj med prvo srbsko in turško vardarsko armado. Prestolonaslednik Aleksander in njegov štab stoji na kraju, kjer niso varni pred sovražnikovim ognjem in z največjo napetostjo opazujejo boj. Vsem je srce polno pričakovanja in nemira, vsi čutijo, da je prišel tisti veliki osodni trenotek, o katerem velja: Sedaj ali nikoli!

Dasí se ni dalo povsem natančno zasledovati boja, se je vendar videlo, da se Turki junaško drže in prišel je trenotek, ko se je zdelo, da se je v srbskih vrstah, ki so bile v najhujšem bojnem metezu, pojavila zmeda, nered. V prestolonasledniku in štabnih častnikih je zatrepetalo srce. . . »Sedaj ali nikoli! Junaki ne popustite!« tako so prosile v daljo strmeče oči.

Tedaj se v zraku zabliskajo sablje. Na prestolonaslednikovih ustnicah se pojaví smehljaj — še nekaj težkih hipov in zmaga se je sklonila na srbsko stran — slavna zmaga na Kumanovu! Srečen in ponosen je zaklical prestolonaslednik Aleksander: »Živeli srbski častniki!«

In po pravici. Kajti z osebno hrabrostjo so srbski častniki rešili položaj, ko je bila sila na vrhuncu: Pozabivši nase in na vse drugo, razven na čast svoje domovine, so zgrabili za sablje in poleteli naprej pred svojimi četami — v gotovo zmago ali smrt. Zgled je čudovito učinkoval — moštvo se je slepo zagnalo za svojimi vodji nad sovražnika in ga deloma strlo, deloma pognalo v divji beg.

Kje je Markov grad?

Po strahovitem porazu na Kumanovu je razbita turška vardarska armada bežala kakor brez glave — naprej in naprej in se je ustavila zopet še-le na Babuni pred Prilepom. Tu je na tesnem klancu zavzela izborne pozicije; za njo hiteča srbska armada tu nikakor ni mogla uporabiti svoje izvrstne artiljerije, niti ni mogla razviti vse svoje moči. Toda srbski vojaki so imeli le en cilj in eno misel: boriti se in zmagati. Z golimi bajonetmi so se vrgli navzgor proti turškim topovom in drugače močno utrjenim turškim postojankam. Turki so jih kosili, a njih silne volje niso oslabili: Dva dni in eno noč so brez prenehanja naskakovali sovražnika in ga končno slavno zmagali. Ves ta čas vojaki niso imeli ničesar v ustih — bilo ni niti časa na to misliti, pa tudi ničesar ni bilo pripravljenega,

ker so na svojem hitrem pohodu za sovražnikom daleč za sabo pustili tren. »In vendar, ko smo prišli v Prilep« — tako pripoveduje neki bataljonski poveljnik — »me nobeden mojih vojakov ni vprašal za hrano, marveč so me vsi obsuli in me prosili, da jim pokažem — kje je Markov grad?«

(Prilep je namreč rojstno mesto največjega junaka srbske narodne pesmi: kraljeviča Marka in so do današnjega dne ohranjene razvaline Markovega gradu, ki jih ljudstvo nazivlje »Markovo kale«.)

Plemeniti srbski junaki.

Slavna drinska divizija, ki si je pod vodstvom svojega nedosežnega poveljnika Pavla Jurišiča Šturma v sedanjih vojni stekla nevenljive vence vojne slave, je imela na Bakarnem Gumnju nad Prilepom prestati najstrašnejšo bitko, ki si jo je mogoče misliti. Bila je nenadoma napadena od turške artiljerije v navskrižnem ognju. Človek bi mislil: tu ni nobene pomoči več. Toda Jurišič ni zgubil hladnokrvnosti niti za hip: Kakor bi trenil so bila njegova povelja razglašena po taboru in nekaj hipov na to se je njegova divizija že razvila v bojno črto in se z golimi bajonetom — brez artiljerijske pomoči — zagnala proti izvrstno utrjenim turškim postojankam. Turški topovi so

grozovito kosili srbske vrste, da je bilo bojišče na gosto pokrito z mrlji — toda živi so hiteli preko mrtvih naprej in navalili na sovražnika s tako silo, da je zapustil svoje varne, trdne postojanke in bežal kolikor so ga noge nesle. V tem nenadnem, strašnem boju, so bili ranjenci prvi čas sami sebi prepuščeni; kdor je mogel, si je pomagal iz svoje črte na obvezovališče sam. Optri na puške so skušali priti naprej. Opazovalec te bitke pripoveduje: »Nikoli ne bom pozabil prizora, ki se nam je nudil. Videli smo, kako se je izmed padlih s težavo dvignil vojak in se optri na dve puški skušal premakniti. Toda ni šlo — obe nogi sta mu bili prestreljeni. Vsak hip bo padel. Tedaj se pojavi ranjen častnik, ki se istotako opira na puško in vojaka z dvema puškama in vidi, da ne bo mogel nikamor — si ga, dasi sam ranjen, zadenena ramo in nese na obvezovališče. To je plemenitost, vredna kosovskega osveščevalca.«

Ta častnik je bil Mihajlo Stanković, rezervni poročnik pehote.

Kaj takega more samo srbski vojak.

Nezaslišane so bile žrtve, ki jih je srbski vojak doprinašal v sedanji vojni, a najhujše je menda zahtevalo zavzetje Bitolja. Turki so tu imeli izborne pozicije, njihove čete so bile deloma popolnoma sveže in izpočite, deloma

ški vojniki postojanko Kestandil, ki leži severno od Čataldže. Bulgari so pustili deset topov, lake in municije so odpeljali. V bojih pri Derkosu in Midiji so se osobito izkazovali čerkeski prostovoljci, katerim je poveljeval kavkaški princ Adlan Abasišite. Poročajo, da so se v bojih pri Midiji borili v bulgarskih vrstah tudi ruski častniki, med katerimi je eden padel. Turki so veliko ruskih pušk zaplenili. Pri Silivriju, Rodostu in Šarköju so vrgli Turki Bulgare s streljanjem iz vojnih ladij nazaj, nakar so Turki s premočjo zasedli grče.

London. »Echange Telegraph« poroča iz Carigrada, da so Turki izkrcali čete pri Ue-Burumu blizu Kumburgasa južno od Čataldže ter da turško levo krilo uspešno pritiska na Bulgare.

Milan. »Corriere della Sera« poroča iz Carigrada, da so Turki 9. t. m. izkrcali čete pri Silivri in mesto zasedli. Bulgari so čataldže črto popolnoma zapustili. Tudi pri Rodostu so se Turki izkrcali in napredujejo.

Pariz. »Eclair« poroča iz Carigrada, da so Turki zasedli Čorlu. (Jako neverjetno. — Opomb. uredn.)

ZOPETNI TURSKI PORAZ NA GALI-POLIJU.

Sofija. V soboto so močni turški oddelki poizkusili ofenzivo na polotoku Galipoli. Po hudem boju in odločnem napadu Bulgarov je bil sovražnik premagan in vržen nazaj. Bojišče je bilo polno padlih Turkov. Turki so pustili vse polno pušk, topov in drugih stvari. Bulgari so Turkom tudi zastavo zaplenili. Streljanje bulgarske artiljerije in napadi pehote so vplivali na Turke uničevalno. Turške izgube so strašne. Bulgari so imeli ranjenih 412 vojakov, 5 častnikov, 2 častnika sta mrtva, število padlih bulgarskih vojakov še ni znano, a ni znano.

Milan. »Corriere della Sera« poroča iz Carigrada, da se vrši zdaj ljut boj okoli Bulaira na galipolskem polotoku. Trdnjava sama še ni padla. Bulgari imajo velike izgube, ker naskakujejo, na turški strani pa je čez 5000 mož padlo.

POROČILA O ODRINU.

Carigrad. Kakor poroča poveljnik Šukri paša iz Odrina, Bulgari mesto podnevi in ponoči strašno bombardirajo in so Selimovo mošejo zelo poškodovali. Bulgari so v soboto ob napadu na utrdbo Kartaltepe, ki je bil odbit, pustili štiri nerabne topove. Šukri paša je 10. t. m. poročal, da se trdnjava še drži.

Milan. »Corriere della Sera« poroča, da je bilo obstreljevanje Odrina preteklo nedeljo strahovito. Kaj odločilnega se pa še ni zgodilo.

Kolin. »Kölnische Zeitung« poroča, da v Odrinu ne vlada glad, tudi bolnikov ni veliko. Šukri paša je dal odpreti kinematograf, da se prebivalstvo zabava. Nemška šola se vedno obiskuje. Trdnjava se ne bo še tako hitro udala.

OPERACIJE OKOLI SKADRA.

Cetinje. Uradno se potrjuje, da so črnogorske čete zavzele Brdanjoli, Mursulini in Gajtani. Od desetih turških bataljonov, ki so te višave branili, je veliko mož padlo, ostali so zbežali v Skader. Pa tudi Črnogorci so imeli velike izgube, ker so višine vzeli z bajonetom.

KRIŽARKA »HAMIDIE«.

Carigrad. Po zasebnih poročilih iz Port Saida so v Rdečem morju tri grške

pa navdušene vsled zmag nad Grki. A vse te okolnosti so igrača proti trpljenju, ki so ga srbski vojski prizadajale reke Črna, Dragor in Šemnica, ki so prestopile svoje bregove in zalile vso okolico, tako da je morala srbska armada pregaziti 7 km dolgo pot po vodi, ki je stala deloma do prsi. Nekateri oddelki so se tako sfoječi in gazeči vodo borili cel dan in celo noč! Pomislimo pa, da je bilo to v poznem jesenskem času, ko je neprestano deževalo in snežilo, da je bila torej voda ledenomrzla!

Srbski poveljniki so sprva upali, da voda v par dneh upade in so zato odlašali z glavnim napadom; toda deževalo in snežilo je neprestano noč in dan in vode so naraščale. Turki, v svesti si svojih ugodnih postojank, so sklenili, da tu rešijo čast svoje armade. Turške čete so bile polne neuklonljivega duha, njih borba je bila junška. Tedaj se pa zgodi ono nepojmljivo: Srbska pehota dobi povelje za glavni napad in čete uderejo naravnost v ledenomrzlo globoko vodo! Na Turke je že samo ta pogled tako vplival, da so izgubili vso samozavest in vsako nado na zmago. In res je srbska armada tudi tu ostala zmagovalka.

Neki vojni ataše je vzpričo bitolske bitke rekel nasproti bivšemu srbskemu ministru Genčiču: »V Evropi je samo srbski vojak zmagožen kaj takega. Kaj enakega bi storil edino še ruski vojak, toda ne ruski častnik. Občudujem vaše ljudi!«

vojne ladje obkolile turško križarko »Hamidie« in jo prisilile, da se je morala udati.

Aeroplani v vojni.

V drugem delu balkanske vojne so nastopili zavezniki z novim orožjem — z aeroplani. Premirja niso tedaj izrabili za politične borbe, kakor na Turškem, marveč za kulturno delo, da zavladajo nad Osmani tudi v zraku. Iz pism našega poročevalca v Belgradu smo večkrat čuli o srbski aeronavtiki, ki kaže lepe uspehe in razpolaga s precejšnjim številom aeroplanov. Te dni je križaril nad Galipoljem grški pilot in pozdravljal Turke z bombami. Glavna postaja bulgarskih letalnih strojev je Svilengrad (Mustafapaša), kjer jih je sedaj šest. So zelo dobre konstrukcije, njihovi vodniki odlični zrakoplovci, sami pogumni in smeli mladi bulgarski častniki. Ti napravljajo čisto izprehode nad Odrinom in ga opazujejo s tiče perspektive. Krogi, ki jih delajo v zraku, so divni in elegantni. Bulgarski piloti, med katerimi je tudi neki dobrodušen Italijan, se niti v eno minuto za turške kroglje iz Odrina, ki pokajo v zraku kot rakete, razsipajoč tisoče ognjenih isker, nad katerimi visi gost belkast dim. Aeroplan se mirno dvigne še višje in kot revanž spuša male bombe, ki jim Turki ne morejo uiti. Aeronavtika uresničuje vedno bolj naše pričakovanje.

Dnevne novice.

— **Jugoslovansko vprašanje na poslanski konferenci v Londonu.** Iz najzanesljivejšega vira izvemo, da je francoski poslanik Cambon na reuniji poslanikov v Londonu stavil avstrijskemu poslaniku v zvezi z balkanskimi problemi nekaj vprašanj, tičočih se Jugoslovanov v avstrijski monarhiji. Isto poroča tudi »Hrvatska«. Seveda ta vprašanja niso bila nič drugega nego prijazne informacije, ki niso imele niti najmanj namena vmešavati se v notranje zadeve Avstro-Ogrske. Prišla so pa na dnevni red brezdvoma vsled tega, ker so balkanski delegati opozarjali na to, da ni samo Srbija dolžna dati monarhiji gotovih garancij, da ne bo podpirala protiaustrijskih težej med Jugoslovanov, ampak da je tudi Avstrija dolžna svoje Jugoslovane pravično vladati, da ne bodo iz monarhije vun težili. V zvezi s tem je senzacionalni uvodnik »Neue Freie Presse«, ki poteka od vplivnega politika in priznava, da je grof Berchtold brez moči, ker ne more vplivati na notranje razmere v monarhiji, zlasti na jugu, tako, kakor bi to bilo v korist zunanji politiki Avstrije. Isti list poudarja, da je svojčas grof Aehrenthal Srbiji obljubil, da se bo z Jugoslovani v Avstriji drugače postopalo, a teh obljub ni mogel izpolniti. — Mi k vsemu temu ne pravimo nič drugega nego to, da je zelo prav in lepo, da merodajni avstrijski krogi uvidevajo temeljno napako naše ustave, da pa je na drugi strani zelo žalostno, da je to spoznanje prišlo tako pozno, da je cela monarhija prišla zavoljo tega v nevarno krizo, ki je veljavo in ugled Avstro-Ogrske pred celim svetom občutno oškodovala. Evropski škandal, ki se piše Cuvaj, še danes ni odpravljen. In ker so v naši državi obljube zelo poceni, izpolni se pa navadno nič, ostajamo glede »rešitve jugoslovanskega vprašanja« od strani poklicanih faktorjev slejkoprej skeptiki, ker resno dvomimo o dobri volji, dati Jugoslovanom, kar je njihovega. Bridke prevare in slabe izkušnje so nam v tem pogledu vzele zadnjo iskrico vere. Zdej zaupamo le vase in msilimo, da je ta pot edino prava.

— **Štrajk v Vevčah.** Pri nas je te dni silno razburjenje. Doznalo se je, da vabi vevška tovarna ljudi iz tujih krajev na delo, da zlomi na ta način zgljedno vztrajnost našega vevškega slovenskega delavstva. Prišlo je že več delavcev Hrvatov, a ko so čuli, da domačini štrajkajo, niso hoteli surejeti lokave ponudbe ravnatelja Hentschla, ki se je moral tedaj zaman voziti z žandarji v Zalog. Nas Vevčane, ki stopamo z današnjim dne že v peti mesec grozne stavke, navdaja vest z zadovoljstvom, da vsi tujei dosledno odbijajo nečastne umazane groše naše vevške tovarne in ji ne marajo služiti v svojo in našo sramoto. Toda Prus Hentschl lovi menda po nalogu Taussiga ljudi naprej, mende, da se mu ta lov s pomočjo spletke in zvijače posreči. Najboljšo in najizdatnejšo oporo ima pri tem poslu v c. kr. žandarmeriji, ki igra pri vevškem štrajku vloge zvestih priganjačev tovarne. Mi mislimo, da je orožništvo za vzdržavanje miru, toda dogodki, ki se sedaj vrše v Vevčah in v senci bajonetov, so delavstvu in sploh vso občino tako razburili, da v ljudeh kar vre. Danes zjutraj ob 8. uri se je pripeljal od Ljubljane doli v našo tovarno v spremstvu 6 orožnikov okoli 10 nedoraslih fantov — tujev, ki se jim menda ni niti sanjalo, v kakšnih razmerah da gre do delo. Med de-

lavci vre in sicer opravičeno, ker vidijo proti sebi tudi c. kr. orožništvo, h čemur gotovo niso dali povoda. Priobčujemo tale dopis iz Vevč v vednost vsem kompetentnim faktorjem na Kranjskem. Dosedaj v Vevčah ves čas štirimesečnega štrajka ni prišlo do najmanjše rabuke, kar spričuje mirnost in taktnost vevških delavcev, za kar menda nima noben večji štrajk v Avstriji zgleda. Mi danes konstatiramo, da tuju in Nemcu, ki odrekata domačemu slovenskemu delavstvu po državnih osnovnih zakonih zajamčeno svobodo združevanja, pomaga naša deželna politična oblast. S tem se ona stavlja v najostrejšo nasprotstvo z ogromno večino deželanov in z deželnim odborom, ki stoji na strani štrajkujočega delavstva, ki mirno zahteva le svoje pravice.

— **Protesti proti odcepljenju Reke.** Celokupna hrvaška duhovščina se je odločno dvignila proti odcepljenju Reke od senjske škofije; iz vseh hrvaških župnij so se poslale v Rim neštete protestne brzojavke, v katerih se sv. oče prosi, da tega ne dovoli, ker bi vsled tega silno trpela katoliška Cerkev na Hrvatskem. Dementiji, ki so med tem bili podani z merodajnih mest, so pomirljivo vplivali in je sedaj splošno upanje, da je to vprašanje končno pokopano ali da si vsaj ne bo upalo tako kmalu zopet na dan. — Hrvatski uradni list javlja, da so vse vesti o odcepljenju Reke od senjske škofije in s tem zvezanem ustrojenju nove škofije brez vsake podlage ter se morajo označiti za gole izmišljotine.

— **Vojaška imenovanja.** Poveljnik III. armadnega zbora fem. Ernest baron Leithner je imenovan za imejtelja 69. pešpolka. — V izvenslužbeno razmerje sta premeščena rezervni poročnik Marij Ive (deželnobrambovski polk št. 4 v Celovcu) in Leo Benedikt (37. deželnobrambovski polk).

— **Imenovanja in premeščenja na Južni železnici.** Premeščeni so: Z Rakca v Mezzolombardo uradniški aspirant Ivan Finžgar in asistent Jožef Hlava, iz Mezzolombarda v Rakok asistent Andrej Černič, z Vrhnike postajenačelnik Artur Micheliš kot asistent v Gorico in Rajmund Lecker, asistent iz št. Petra v Maribor, glavni kolodvor. — Obratni vodja lokalne železnice Ljubljana—Vrhnika je postal višji revident in obratni kontrolor Karel Sajovic.

— **Skofovska konferenca v Zagrebu.** V Zagrebu se te dni (12. t. m.) vrši konferenca vseh hrvaških skofov, ki se bodo skupaj z zastopniki vlade posvetovali o ureditvi kongreju.

— **Pomanjkanje zdravnikov na Bulgarskem.** Ker so za časa premirja odšli iz Bulgarije skoro vsi inozemski oddelki Rdečega križa, se je sedaj ob nadaljevanju vojne pojavilo veliko pomanjkanje zdravnikov. Bulgarski zdravstveni načelnik dr. Molov se je obrnil na zagrebske in sploh hrvaške zdravnike s prošnjo, da bi se pripravili v službo v bulgarskih bolnicah. Zlasti se potrebujejo kirurgi.

— **Kot ustanovnik »Društva slovenskih katehотов se je prigrasil duhovni svetnik č. g. Andrej Ramoveč, nadžupnik v Dobropoljah ter poslal v ta namen znesek 50 kron. Bog živi novega ustanovnika, ki že 42 let nepretrgoma in z veseljem poučuje verouk na ljudski šoli!**

— **Smrtna nesreča v Zagorju.** Minulo soboto je ubil električni tok 16letnega delavca Alojzija Peterlina, ki se je neprevidoma dotaknil električne žice.

— **Vojska na Balkanu, 8. sešitek, je ravnokar izšel. Odlikuje se, kakor prejšnji sešitki, po svoji znanstveni vrednosti in zanesljivih podatkih, pri vsem tem je pa pisan v lahkem poljubnem slogu, za vsakega lahko umljiv in za vsakega, bodisi izobraženega ali priprostega človeka, enako zanimiv. Zelo lepe, raznovrstne, deloma izvirne ilustracije dajo delu še prav posebno veljavo in mu zagotavljajo trajno privlačno moč. Cena vsakemu sešitku 40 vinarjev. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.**

SPRAVA DINASTIJE HOHENZOLLERN Z DINASTIJO CUMBERLAND.

Nemški cesar Viljem je dovolil, da se sme zaročiti njegova hči princezinja Viktorija Lujiza s princem Avgustom Cumberlandskim. Ker sta bili obe dinastiji sprti, pomenja to poročilo, da sta se spravili in se o zaroki poldrugo leto pogajali.

Štajerske novice.

— **Poučni tečaj.** Zadruga zveza in S. K. S. Z. v Mariboru priredita v soboto, dne 15. t. m. in v nedeljo, dne 16. t. m. poučen tečaj na Grabah pri Središču v hiši č. g. Dogša. Vspored: 1. Krščanski socializem in njega na-

sprotniki. 2. Uмна sadjereja. 3. Zadrugašništvo. 4. O povzdigi živinoreje. 5. O hlevih in svinjaki. Začetek predavanj v soboto ob 9. uri dopoldne. Opoldne je odmor. V nedeljo je po rani maši predavanje za gospodarje, po pozni maši predavanje za mladino, popoldne po večernicah splošno predavanje. Može in mladeniči, žene in dekleta, udeležite se v obilnem številu tega poučnega tečaja.

— **Slovenski zdravniki, pozor!** Po nemških listih se išče vraktično zdravnika za neki trg na Spod. Štajerskem z povsem kmečko okolico. Fiksum znaša 2280 kron, drugi dohodki okrog 6000 kron. Znanje slovensčine je neobhodno potrebno. Posreduje »Südmärker«. Slovenski zdravniki, ganite se pravočasno.

— **Gospodarski tečaj.** Na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru se vršita v spomladi dva važna gospodarska tečaja, in sicer prvi za sadjarstvo in vinorejo sploh, drugi pa za praktično izvežbanje viničarjev. Začeta se od 3. do 15. marca in je prošnje do 20. februarja vložiti na ravnateljstvo deželne sadjarske in vinorejske šole v Mariboru.

— **Nevarno je obolet vlc. g. profesor in župnik v pok., bisernik Matija Sinko v Središču.** Priporoča se duhovnim sobratom v molitve.

— **Izginil je učitelj slovenske okoliške šole g. Janez Karba neznano kam.** Pogrešajo ga že od 2. t. m. Ovaden je bil na okr. sodnijo zaradi ponarejanja podpisov porokov na nekem dolžnem pismu v znesku 4000 K za I. avstro-ogrsko uradniško društvo na Dunaju. Goljufiji so prišli na sled s tem, da ni plačeval obrokov in obresti ter so potem od porokov plačila zahtevali. Karba je bil hud liberalec.

— **Iz zdravniške službe.** Gosp. dr. Al. Šlehta je bil s 1. januarjem imenovan distriktnim zdravnikom za občine Sevnica, Zabukovje in tisti del blanske občine, ki spada k župniji Sevnica. Ordinira v Simončičevem hotelu.

— **Iz finančne službe.** Davčni asistent Gustav pl. Gruttschreiber je premeščen iz Konjic v Soštanj.

— **Iz državne stavbne službe.** Inženir Edvard Juhnel je premeščen iz Ljubnega v Maribor.

— **Samoumer vpokojenega davkarja.** V Gradcu se je ustrelil vpokojeni davkar Franc Dietrich. Zapušča soprogo, tri sinove in eno hčer. V pokoju je bil šele en mesec.

— **Odlikovanje poštarja.** Predsedstvo c. kr. poštnega ravnateljstva za Štajersko in Koroško je poštarja Norberta Zanierja v št. Pavlu pri Preboldu zaradi njegovega štiridesetletnega zvestega službovanja odlikovalo s častno kolajno.

— **O razmerah na progji južne železnice Zidanmost—Zagreb.** Na tej progji so razmere bolj sramotne. Veliko smo se že pritoževali, pa slavna južna železnica misli, da je vse preveč nobel. Zato poskuša, ali bi se ne dalo ponoči brez razsvetljave voziti. Včasih so nekateri vozovi sploh brez luči ali pa ista nenadoma sredi vožnje ugasne. Sploh je razsvetljava skandalozna. Občine in interesi, zganite se vendar enkrat!

— **Dečki vlomili.** Iz Kozjeva poročajo: Nedavno so vlomili neznani zlikovci v stanovanje posestnice Neže Jazbinšek ter odnesli jedila, obleko in druge stvari. Dne 4. t. m. so skušali zopet vlomiti. Tatovi so hoteli zid predrati in na ta način priti v klet. V tem trenutku se je žena vsled ropota zbudila in zasačila kot vlomilca dva želarska sina iz Podloga, stara devet in enajst let. Priznala sta tudi prvi vlom.

— **Japonski urednik v Gradcu.** Gospod Shubo Chiba, urednik iz Tokija, ki je sedaj na študijskem potovanju, bo obiskal 13. t. mes. tudi mesto Gradec ter imel ob pol 8. uri zvečer v viteški dvorani (Rittersaal) nemško predavanje o Japonskem in Japoncih. Nastopil bode v japonski noši in izpopolnil svoje predavanje s svetlopisnimi slikami in kinematogrami.

— **Planinska slavnost pri mariborski koči.** Iz Maribora poročajo: Nemško planinsko društvo je imelo nedavno svojo slavnost pri mariborski koči. Slavnosti se je udeležilo okoli 2000 ljudi ter je znašal čisti dobiček nad 2500 K. Ob prilike otvoritve v poletju se vrši slavnost v veliko večjem obsegu. Tako se šopirijo nasprotniki na našem slovenskem zelenem Pohorju.

— **Ptujski »štajerc« se hvali v zadnji številki, da je pridobil 315 novih naročnikov.** Vsi na delo tudi za širjenje našega časopisja!

— **Poročil se je g. Wuth Ivan iz Konjic z gđno. Miciko Kračun.** Bilo srečno!

— **Iz Sv. Jurija ob Taboru nam poročajo, da bode naš g. nadržitelj Rosenstein imenovan za šolskega nadzornika.** S tem bi bila naša in njegova srčna želja izpolnjena.

— **Divja voznja z avtomobilom.** Maribor, 8. februarja. Dne 10. januarja se je vršila pred mariborskim razsodnim sodiščem obravnava divje vožnje z avtomobilom proti nadinženirju Jožefu Breitenfel-

der, uslužbencu motorne tovarne Lander & Wolf na Dunaju. Obsojen je bil na pet dni zapora. Nadsodišče v Gradcu se je pa zoper razsodbo mariborskega razsodnega sodišča pritožilo in obsodilo Jožefa Breitenfelderja na šest tednov ostrega zapora.

— Zoročil se je gosp. dr. Rihard Bergmann, zdravnik v Zalcu, z gđ. Olgo Potočnikovo iz Ptuja.

Primorske vesti.

p Defraudacije pri puljski občini. — 700 ponarejenih računov. — Bivšemu županu se je zmešalo. Iz Pulja poročajo: Pred porotnim sodiščem so bili zaslišani obtoženci Kamilo Descovich, ki taji, da bi bil poneveril 13.458 K 54 v, Viktor Vitturi, ki tudi taji defraudacijo 6000 K, Juch, ki je priznal, Guido Negri, ki je tudi priznal. Osmi dan razprave, so porabili skoraj ves dan za pregledovanje knjig in pa falzificiranih računov, katerih zadnje število znaša okoli 700. Zaslišan je bil tudi izvedenec Antonelli mirodilničar v Pulju, na čegar ime so falzificirali zelo veliko računov. Ta poslednji je tudi med drugim izjavil, da je prepričan, da je dr. Stanich za časa svojega županovanja dobro znal za malverzacije svojih uradnikov, a vseeno ni posegel vmes. Ta izjava je napravila globok vtis na sodni dvor in porotnike. Še le proti koncu včerajšnje razprave se je začelo zasliševanje zadnjega obtoženca, Jakoba Filinicha. Rojen je leta 1868 na Cresu, oženjen, bogat, nekaznovan. Ta je eden tistih, ki je pričel svojo kariero pri občini kot pisar z 35 goldinarji mesečno. Danes pa je posestnik krasne vile, ki jo cenijo na 100.000 K, razun tega ima nakupljena še druga zemljišča. Mož je danes 44 let star in je že kake štiri leta v pokoju s 300 K mesečno. Razun tega je imel še druge občinske mastne postranske zaslužke. Tudi ta le deloma priznava svoje grehe a obenem izjavlja, da se čudi, da župani že prej niso prišli na sled tej defraudaciji. Za časa, ko je bil še on blagajnik, da so župani odobraval račune brez najmanjše preizkušnje. Moramo zabeležiti tudi vest, da je bivšega župana dr. Varetona ta proces tako vznemiril, da se mu je nemalo začelo mešati ter da so ga morali odvesti v Trst v nek sanatorij. Neposredni povod temu je dala okolnost, da je v svojem stanovanju v hipni razburjenosti razbil vse svoje dragoceno pohištvo. — Morda se zmeša še komu.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIKI USPEHI ČRNOGORCEV IN SRBOV PRED SKADROM.

Milan, 11. februarja. »Corriere della Sera« poroča, da so Črnogorci pri junaški osvojitvi Brdanjola izgubili 1000 mož. Naskok Črnogorcev je bil nepremagljiv in so Turki morali v največjem neredu zbežati. Brdica se kljub silnemu ognju srbskih baterij še drži, a bo morala kmalu pasti. Dne 10. t. m. so se Črnogorci polastili vasi široka.

Cetinje, 11. februarja. Oficialno se javlja, da so Črnogorci pri naskoku na Brdanjol in druge višine izgubili 2500, Turki pa 4000 mož. Boj za Brdico in mali Taraboš se z vso ljutosjo in velikimi izgubami nadaljuje. Med težkoranjenimi je tudi general Vukotić, brat kraljice Milene.

Cetinje, 11. februarja. Danes se vrše priprave za odločilen naskok na Taraboš in Skader sam.

VELIKANSKE ŽRTVE ZA SKADER.

Pariz, 11. februarja. Iz Cetinja se poroča, da je pri bojih okoli Skadra padlo 126 črnogorskih častnikov, med njimi dva nečaka kraljice Milene, en brat kraljice pa je bil ranjen.

RIZA BEG NI UMORJEN.

Carigrad, 11. februarja. Tu izjavljajo, da je vest, da je bil Hasan Riza beg v Skadru umorjen, brez podlage.

× × ×

TURKI NAPREDUJEJO NA VSEJ ČRTI.

Carigrad, 11. februarja. O bojih pri Bulairju 8. t. m. se poroča, da so Turki pregnali Bulgare iz močnih postojank na višini Doghan. Nato je nastopila megla in se je boj prekinil. Ko se je megla dvignila, so Turki Bulgare vnovič preganjali 2 km daleč. Bulgari so pustili na bojišču 800 mrtvih. Turške izgube so znašale 200 mož. 9. t. m. so Turki pri Koru-čifliku zajeli Bulgare, ki so bili 8000—10.000 moč močni. Turki so zasedli Miriofito in Kešan in se nahajajo turške predstraže že pri Muratliju (med Čorlu in Lüleburgasom).

Carigrad, 11. februarja. Turška armada na Gallipoliju je pri svoji ofenzivi zadela na odpor ter bila izpočetka vržena nazaj na Bulair, toda je zopet osvojila izgubljeni teren, napredovala in prekorčila reko Kavak. Vlada je poveljnikom in armadi častitala. (Spričo zopetnega velikega poraza Turkov na Gallipoliju, o katerem

poroča oficialna bulgarska brzojavna agentura — glej stran 2. — in spričo nejasnih splošnih izrazov turškega poročila, je treba to turško vest sprejeti z največjo rezervno.)

Carigrad, 11. februarja. Nekaj turških vojnih ladij je bombardiralo Silivri. Nato so se turške čete izkrcale in mesto zasedle.

Carigrad, 11. februarja. Neki list poroča, da se v kratkem pred Čataldžo poda sultan, da navduši armado za ofenzivo.

VELIKA TURSKA ZMAGA PRI JANINI?

Carigrad, 11. februarja. Nek večerni list poroča: Poveljnik Janine, Essad paša, je fingiral, da se umika. Grki so ga napadli. Turki so nato otvorili ogenj na obe krili grške armade in Grkom prizadeli velik poraz. Pri tem so Turkom uspešno pomagali topovi bizamske utrdbe. Grki so pustili na bojišču 1800 mrtvih.

KAKO JE PRI ČATALDŽI?

Sofija, 11. februarja. Nasproti vsem turškim vestem o prodiranju Turkov na čataldžki črti (glej stran 2.) se konstatira, da so vsi turški ofenzivni poizkusi bili odbiti in so bili Turki povsod z velikimi izgubami vrženi nazaj.

SRBI GREDU BULGAROM NA POMOČ?

London, 11. februarja. »Daily Mail« poroča, da so grške ladje izkrcale v zalivu Xeros srbske čete, ki imajo namen se z bulgarskimi združiti in z njimi skupno naskočiti Gallipoli in Dardanele.

NEMCI TRIUMFIRAJO JAKO ZGODAJ.

Berolin, 11. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Carigrada: Položaj na bojišču se je za Turčijo zelo izboljšal. Rodosto se nahaja v turških rokah. Vsled tega so Bulgari bili prisiljeni, da svoje desno krilo pri Čataldži umaknejo, kar so na več krajih prostovoljno ukrenili. Pri tem so nekje pustili v blatu 12 topov. Pričakuje se odločilna bitka. V bulgarski armadi je preskrba z živili jako slaba. Ker so Turki zavzeli tudi Šarköj, kjer je 200 Bulgarov padlo, je ogrožena bulgarska armada na Gallipoliju. V Carigradu je nastopilo zelo upalno razpoloženje in se je situacija mladoturkov zelo okrepila. Iz Odrina ni nobenih novih vesti.

ODREDBE GRŠKE VLADE.

Atene, 11. februarja. Vlada naznanja, da se imajo od 10. t. m. dalje vsi ognji na svetilnikih na vzhodni obali kakor na otokih pogasiti.

× × ×

»ZMAGUJOČA« TURČIJA ŽELI MIRU.

Pariz, 11. februarja. »Tems« potrjuje vest, da je turški poslanik v Londonu prosil sir Greya, naj dá inicijativo za nadaljevanje mirovnihih pogajanj. Grey je odgovoril, da mora Turčija to željo oficialno izreči.

Carigrad, 11. februarja. Tu se potrjuje, da odpotuje Hakkı paša v London, da pri konferenci poslanikov izposluje konkretne predloge, da se mirovna pogajanja zopet začno.

× × ×

GROF BERCHTOLD SE ZOPET OGLAŠA IN REKLAMIRA SKADER ZA ALBANINO.

Dunaj, 11. februarja. »Fremdenblatt« piše, da morajo Črnogorci in Srbi, katerim je tozadevno stališče Avstrije in Italije znano, resno jemati v poštev, da osvoboditev Skadra nikakor ne more prejudicirati končni pripadnosti Skadra, ki je čisto albansko mesto, in izraža željo, naj bi se pred Skadrom brezkoristno prelivanje krvi ustavilo. — Iz tega opomina grofa Berchtolda se sklepa, da ne more biti resnična vest, da je glede Skadra tudi Rusija ekceptirala stališče grofa Berchtolda, ker bi »Fremdenblatt« to okolnost gotovo omenil, ako bi res obstojala.

USODA ALBANJE SE VEDNO NEGOTOVA.

Dunaj, 11. februarja. Velesile glede usode Albanije in njenih mej še niso prišle do nobenega pozitivnega rezultata. Dasi se od neke strani zatrjuje, da je Rusija voljna Skader prepustiti Albaniji, je treba konstatirati, da o kakem definitivnem sklepu glede tega ni še ničesar znanega. Rusija pa baje slejkoprej vzdržuje tudi glede krajev, ki jih reklamira zase Srbija, svoje sedanje stališče.

AVSTRIJSKA DIPLOMACIJA JE VEDNO NA SLOVANSKI STRANI.

Bukarešt, 11. februarja. Avstro-Ogrska bo te dni v Sofiji intervenirala v prilog rumunskim zahtevam.

× × ×

RUMUNIJA NE ODSTOPI OD SVOJIH ZAHTEV.

Dunaj, 11. februarja. Tukajšnje rumunsko poslaništvo izjavlja, da Rumunija slejkoprej vstraja na odstopitvi teritorija od Silistrije do Balčika s tema dvema mestoma vred.

× × ×

MISIJA PRINCA HOHENLOHA.

Peterburg, 11. februarja. V zunanjem ministrstvu in v avstrijskem poslaništvu izjavljajo, da je misija princa Hohenloha popolnoma uspela.

× × ×

VPRAŠANJE TURŠKEGA DOLGA.

Pariz, 11. februarja. Tu se kmalu zbere pod predsedstvom ministra za zunanje zadeve komisija tu akreditiranih poslanikov, ki bo razpravljala o tem, kako razdeliti javni dolg Turčije na Balkanske države.

RUSKI CAR POSREDOVALEC?

Belgrad, 11. februarja. Govori se, da bodo balkanske države, ako se glede meja med osvojenimi teritoriji ne bodo mogle popolnoma zediniti, naprosile za razsodnika ruskega cara.

CAR FERDINAND.

Sofija, 11. februarja. Kralj se je iz glavnega stana vrnil semkaj.

RODOSTO — CONDITIO SINE QUA NON.

Sofia, 11. februarja. Merodajni bulgarski politični krogi zatrjujejo, da bo Bulgarska pri mirovnihih pogajanjih zahtevala sedaj tudi posest Rodosta in smatrala Rodosto kot conditio sine qua non.

NOBENE NOVE POGODBE.

Sofia, 11. februarja. Vse vesti o kakih novih pogodbah med balkanskimi državami, glasom katerih so se bili za medsebojno vojaško pomoč storile kake nove koncesije, se od kompetentne strani označujejo kot neistinite.

VSESLOVANSKI BANKET V PETERBURGU.

Peterburg, 11. februarja. Danes se je vršil tu banket, katerega se je udeležilo 200 oseb. Predsednik, general Skugarevski je napil carju Nikolaju, nakar so gostje zapeli narodno himno. Udeležniki so sklenili odposlati s posredovanjem dvornega ministra udanostno brzojavko na carja. Na banketu se je razpravljalo tudi o balkanski vojni. Vsi govorniki so se navduševali za junaško borbo Jugoslovanov in izrekli nado, da se bo končal tudi drugi del vojne tako sijajno kot prvi. — Na vladarje balkanskih držav so bile odposlane navdušene brzojavke.

BULGARSKI AEROPLANI NAD CARIGRADOM.

Carigrad, 11. februarja. Nad mestom so se včeraj in danes pojavili bulgarski aeroplani, iz katerih so padale razne proklamacije. Prebivalstva se je polastila velika panika.

SRBI PROTI BULGARSKIM ČETAŠEM.

Solun, 11. februarja. Srbske oblasti razorožujejo in izganjajo vse bulgarske četaše iz Bitolja in Prilepa in so baje tudi več četašev dale spraviti s sveta.

SPALJKOVIĆ V BELGRADU.

Belgrad, 11. februarja. Sofijski poslanik Spaljković se zopet mudi v Belgradu.

ČEŠKI ZDRAVNIKI V BULGARIJI.

Praga, 11. februarja. Na prošnjo bulgarskega Rdečega križa so včeraj odpotovali iz Prage trije zdravniki češke kirurške klinike v Bulgarijo.

NOVI EKUMENSKI PATRIARH.

Carigrad, 11. februarja. Sinod je izvolil za ekumenskega patriarha nadškofa kalcedonskega Germanova.

× × ×

VAŽNA DRŽAVNOUPRAVNA IZPOMEMBA V EGIPTU.

Kairo, 11. februarja. Po sklenjenem miru na Balkanu se bo Egipt proglasil za neodvisno državo, Khedive postane kralj, nad Egiptom pa prevzame Anglija protektorat.

PROTIREVOLUCIJA V MEKSIKI.

Mexiko, 11. februarja. Revolucija proti uzurpatorju Maderu, katero so vprizorili pristaši prejšnjega predsednika Díaz, ki je med tem umrl, se je zmagovito končala. Pri nemirih je bilo 250 oseb ubitih, 100 pa ranjenih. Sin generala Reyesa, ki je padel, se je vsled žalosti nad očetovo smrtjo sam usmrtil. Čete so proklamirale za predsednika nečaka prejšnjega predsednika, Feliksa Díaz, ki je dozdej bil v ječi. Madero, ki je zbežal, pa je proglasen za sovražnika republike. Mostovi med Mexiko in Tolneo so podrti. Severnoameriške zvezne države so poslale v mexikanske vode vojne ladje.

ZBORNICA.

Dunaj, 11. februarja. V današnji seji zbornice je minister deželne bramborje Georgi branil vojaško upravo glede preskrbe vojakov na meji in končal svoj govor s patriotičnimi besedami. Predlog posl. Seitza, naj se otvori o ministrovem odgovoru debata,

je bil s 175 proti 121 odklonjen. Zbornica je nato razpravljala o manjših predlogih in med drugim obravnavala v prvem branju krošnjarski zakon. Konferenca načelnikov je sklenila, da se prihodnja seja skliče pismenim potom, to se pravi, tako dolgo ne, dokler finančni odsek ne konča svojega dela. Najbrže se vrši prihodnja seja šele 24. t. m.

HOCHENBURGER NE GRE.

Dunaj, 11. februarja. Vest »Narodnih listov«, da je dr. Hochenburger prosil za dopust, ker je bolan in da je temu dejstvu pripisati važnost, je neutemeljena.

SESTRA SV. OČETA ZBOLELA.

Rim, 11. februarja. Starejša sestra Sv. Očeta, Roza Sarto, je nevarno zbolela.

VELIKI NEMIRI V TOKIJU.

Tokio, 11. februarja. Vsled razpustitve parlamenta, ki se še ni zbral, so v Tokiju nastale velike demonstracije proti premieru knezu Katsura. Prvi spopad med množico in policijo se je vršil pred parlamentom. Nato se je množica podala pred uredništvo vladnega lista »Kokumin Shimbun«. Iz uredništva so na množico streljali. Nastal je poboj, v katerem je bilo 6 oseb ubitih, 70 pa ranjenih. Demonstranti so zažgali tramvajske vozove in demolirali neko policijsko stražnico.

VIHARJI V ATLANTSKEM OCEANU.

Reka, 11. februarja. Parniki družbe »Adria« zaradi velikih viharjev na obrežju Maroka niso mogli pristati v La Rochu in Casablanci in so se vrnili, ne da bi mogli blago izkrcati.

NORE ŽENSKÉ.

London, 11. februarja. Sufražete so zopet uprizorile velikanske skandale. Pobile so več šip, med njimi tudi one na palači princa šlezvigholštajnskega. Sufražete so nadalje prazevalo brzojavne žice proge Lond. — Glasbov in celo pokvarile aparate.

15LETEN MORILEC.

Klaun (Saksonsko), 11. februarja. Tu so 15inpolletnega vajenca Hermana Petzolda, ki je umoril in oropal nekega 14letnega Gade-ja, obsodili na 15 let ječe.

— »Danica na Dunaju ima v sredo dne 12. t. m. svoj redni občni zbor.

Admiral graf Montecucoli.

V Avstroogrskih političnih krogih se vest o odstopu admirala grofa Montecucolija trdovratno vzdržuje. Njegov naslednik kot načelnik v mornariškem oddelku ima biti nadzornik mornarice podadmiral Haus.

Admiral graf Montecucoli je bil rojen v Modeni l. 1843. L. 1850. je postal mornariški kadet; kot redovnodladijski praporščak se je boril pri Visu. Leta 1892. je postal redovnodladijski kapitan, l. 1897. konteradmiral, l. 1903. podadmiral, l. 1904. načelnik v mornariškem oddelku in poveljnik mornarice in leta 1905. admiral.

Podadmiral Haus, ki od julija 1912. zavzema mesto nadzornika mornarice, je eden najsposobnejših častnikov avstrijske mornarice. V mornarici služi od leta 1869.; l. 1905. je postal konteradmiral, leta 1910. pa podadmiral. Več let je deloval kot prezidialni šef mornariškega oddelka, nato je poveljeval rezervno eskadro in leta 1908. do 1910. eskadro.

Podadmiral Anton Haus.

Ljubljanske novice.

Ij Liberalna modrost se je zopet oglašila. Liberalne načrte pri mestnem gospodarstvu v Ljubljani je gostobesedni gospod Adolff Ribnikar na nedeljskem shodu v Spodnji Šiški tako-le osvetlil: »Ljubljanske občinske doklade se v doglednem času zvišajo na 50 odstotkov.« — Tržni nadzornik diktira tako iz Spodnje Šiške Ljubljancanom zvišanje občinskih doklad. Stvar zastopnikov S. L. S. v ljubljanskem občinskem svetu bo, da tržni nadzornik Ljubljancanom ne bo komandiral zvišanja doklad.

Ij Nova Ljubljana. Pred dnevi smo poročali o novih načrtih o regulaciji nove Ljubljane do Stožic. Včeraj se je komisija za presojo teh načrtov zbrala v veliki dvorani »Mestnega doma«, kjer so bili došli načrti razporejeni. Včeraj je komisija odprla še dva došla načrta, ki sta imela gesli: »Salus publica« in »Zlatorog«. Iz predloženih načrtov je komisija izločila od tekmovanja včeraj načrte: »Podoba mesta«, »Nova Emona«, »1913«, »Zdravo bivanje«, »Preteklost, Sedanjost in Prihodnost«, »Sava«, »L. S.« in »Zlatorog«. Izmed ostalih načrtov se komisija v kratkem odloči o prvenstvu.

Ij Lepo uspela priredba ženskega oddelka S. K. S. Z. V medeljo je priredil ženski oddelk S. K. S. Z. v Ljudskem domu igro »Egiptovski Jožef«. Tudi to pot se je pokazalo, kaj premore marljiva agitacija. Prostori Ljudskega Doma so bili nabito polni in je še kakih 100 ljudi odšlo, ker ni bilo dobiti niti sedeža niti stojišča. Igra sama je bila izborna vprizorjena in je bila pohvala splošna. S to igro se je vnovič dokazalo, da se da tudi s podučnimi svetopisemskimi motivi prirediti zabavno igro brez skozi celo igro se raztegajočih ljubavnih scen. Pripomniti bi bilo le, kolikor se tiče igralcev, da se je splošno opažalo, da se je Jožef semintja kretal preveč ležerno in komодно, kar gotovo ne odgovarja svetopisemskemu Jožefu, ki je bil vsekrog Bogu vdan mož in so gotovo tudi njegove kretnje odgovarjale temu razpoloženju. Gledalci so splošno izražali veliko dopadajenje nad igro, ki je prekosila marsikatero priredbo.

Ij Mešani zbor »Ljubljane« ima jutri večer in odslej vsako sredo vaje za koncert. Ker so na sporedu točke, ki niso lahke, je treba pri vsaki vaji polnoštevilne udeležbe.

Ij Dvorni svetnik je postal deželni šolski nadzornik Franc Levec, znani slovenski leposlovec in slovničar.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marjana Ves, občinska uboga, 80 let. — Frančiška Miklave, prosiakova žena, 45 let. — Makso Beden, sin pekovskega mojstra, 5 mesecev.

Ij Iz gledališke pisarne. Danes, v torek (nepar-predst.) se prvič igra na slovenskem odru Birinskega štiridejanskega komedija »Vrtoglavci«, velezabavna, živega dovtipa in satire, groteskni prizorov in burkastih zapletljajev polna prešerna farsa na vrtoglavo početje ruskih navidezni in istinitih revolucionarjev. — Nadaljni repertoar: v četrtek (par) prvič v sezoni Puccinijeva velepriljubljena opera »Madame Butterfly«; v soboto (nepar) repriza »Madame Butterfly«; v nedeljo popoldne kot velika tujska predstava zadnjič v sezoni Offenbachova komična opereta »Orpheus v podzemlju«; v nedeljo zvečer prvič v sezoni Schwayerjeva drama mladega dijaka »Red iz npravnosti« z gosp. Šestom z Dunaja kot debutantom v vlogi Feliksa. V torek in v četrtek Leharjeva opereta »Grof Luksemburški« z gosp. Iličičem iz Trsta kot gostom.

Ij Poizkušen samoumor. Sinoči se je v Tesarski ulici v svojem stanovanju obesil delavec Avgust Polik. Na lice mesta poklicani policijski stražnik ga je k gibanjem rok in drgnjenjem spravil še k življenju, nakar ga je na zdravnikovo odredbo pustil v domači oskrbi. Vzrok poizkušene samoumora je bil baje nek domač prepir.

Ij Nepošten trgovski pomočnik. Dne 1. t. m. je stopil v službo k neki tukajšnji tvrdki leta 1888. v Tržiču rojeni Franc Poljanec kot trgovski sotrudnik. Že prvi dan svojega službovanja je vzbudil nekaj sum in ga je šef začel nadzorovati ter ga faktično zasačil pri tatvini denarnice, nakar je bil odpuščen iz službe in ovađen policiji, ki ga je takoj aretovala in izvršila pri njem hišno preiskavo. Pri preiskavi so našli ukradena zrcala, doubleveržice, krtače, steklenice parfuma, žepne nože, denarnice, glavnike, krtače za zobe, novo perilo itd. Nadalje je policija dognala, da je Poljanec deloma podaril, deloma za zelo nizko ceno prodal po raznih gostilnah še več drugega blaga. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Ij Vlom. Včeraj popoldne je nekdo vlomil v Korunovi ulici v Kalinovo stanovanje in ukradel dva suknjiča, zlato verižico, par uhanov in tolar za 5 kron.

Razne stvari.

Predavanje jezuita Camellija o brezžičnem brzojavljanju. Superior jezuitov v graški Stiegenkirche, pater Pavel Camelli, je 10. t. m. predaval na Dunaju v Leonovi družbi o sedanjem stanju razvoja brezžičnega brzojavljanja. P. Camelli je govoril tudi o brezžični brzojavni postaji na graški Stiegenkirche. Predavatelj izvaja, da se od mladosti sem z veliko vnemo peča z elektrotehniko. Lani je zato napravil na Stiegenkirche 65 metrov nad mestom anteno in je nato prosil za dovoljenje pri graškem poštnem ravnateljstvu. Stvar se je dobro razvijala in dovoljenje bi se bilo v kratkem času dalo, kar je izšel odlok vojnega ministrstva, ki je izvajal, da se mora nahajati kaka tajna zasebna brezžična brzojavna postaja, ker nekaj brzojavk ni došlo. Radi tega odloka je poštno ravnateljstvo ukazalo odstraniti anteno. Govornik je ostro ožigosal postopanje gotovega časopisja, nakar je predaval in izvajal tudi več eksperimentov.

Zatiranje Poljakov na Ruskem. V graščini Czarnockega v Sluvkem je bila zasačena »tajna poljska šola«. Gubernator je obsodil Czarnockega na denarno globo 500 rubljev ali na trimesečno ječo, nadučiteljico Jadvigo Kisielovno na denarno kazen 200 rubljev ali na en mesec ječe in njenega pomočnika na globo 100 rubljev ali na dvajsetdnevni zapor. — V Hrošovcu sta bila obsojena na tridesetdnevno ječo oficial Tribuchowski in S. Domaszewicz, ki je učil dva oficialova otroka poljskega branja. Oblasti so obsodile, češ, da je bila to »tajna poljska šola.« Žalostno, trikrat žalostno, da brat brata tako zatira!

Neki Maksim Neumayer namerava v državi Pará v Braziliji pokrajino v braganški železnici (Estrada de Ferro de Braganca) obljuditi z avstrijskimi naselniki. Ta pokrajina je pa zbog svojih klimatičnih razmer povsem neprikladna za naselbino. To so pred par leti že poskusili španski naselniki, ki so se vsled slabega podnebja morali preseliti drugam. Pred naselitvijo v teh krajih se torej resno svari.

Boj za žensko volivno pravico na Angleškem. Sufragetke so 9. t. m. pobile šipe v več klubih, kakor tudi na palači princa Kristijana Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg. Nadalje so v soboto prerezale tudi brzojavne žice med Glasgowom in Londonom. Zveza je bila več ur prekinjena.

Slavni polarski raziskovalec ponesrečil. »Globe« poroča iz Neuseelanda, da je kapitan Scott 18. t. m. pripotoval do južnega tečaja. Ko se je pa z južnega tečaja vračal, je zasul njega in njegove spremljevalce snežen vihar in je Scott s spremljevalci mrtev.

24urno štetje. Svicarski zvezni svet je sklenil, da uvede mesto 12urnega 24urno štetje, če se uvede tudi v Nemčiji in v Avstriji. Do zdaj se je uvedlo 24urno štetje v Italiji in v Belgiji. Pri voznjah na železnica bi bila uvedba 24urnega štetja zato praktična, ker bi se dnevi in nočni čas v voznih redih ne zamenjala, kar se zdaj večkrat pripeti na škodo potnikov.

Malaria v albanskem primorju. V primorskih krajih, ki so jih zasedli srbski vojaki, se silno širi malaria.

: Naročite „Slovenca“ :

Književnost.

Katoliški verouk za realko, učiteljische in dekliški licej. Prva knjiga: Verske resnice. (Dogmatika.) Po I. in II. gimnazijski veroučni knjigi priredil dr. Ivan Svetina. v Ljubljani 1913. (VII + 176 str.) V založbi »Katoliške Bukvarne«. Cena vezani knjigi 2 K 80 vin.

Ta knjiga je pravkar izšla s cerkvenim odobrenjem in c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk jo je potrdilo kot učno knjigo za višje razrede goraj navedenih šol. Prirejena je po prvi in drugi gimnazijski veroučni knjigi (apologetiki in dogmatiki) tako, da sta obe knjigi združeni v eno ter je vsebina mnogo okrajšana in olajšana. Vendar so izpuščene le nebitvene stvari. Kar je potrebno za utrditev verskega prepričanja in jasno umevanje verskih resnic, je ohranjeno in podano v taki obliki, da knjiga ni le primerna za šolo, ampak bo vsakemu izobražencu razumljiva tudi brez šolske razlage. Podaja n. pr. dokaze o bivanju božjem, o neumrljivosti človeške duše, o zgodovinski verodostojnosti štirih evangelijev, o božanstvu Jezusa Kristusa, o božji ustanovitvi in božjem vodstvu katoliške cerkve i. dr. v znanstveni, pa vendar lahki in jako pregledni obliki. Zato naj bi si knjigo nabavili in jo premišljevali čitali izobraženci sploh, zlasti da se naše izobraženo ženstvo,

med katerim se je že večkrat poudarjalo, da pogreša in si želi verskega pouka, ki bi bil na nekoliko višji stopnji, nego ga more podati ljudska šola.

Zanimala bo knjiga še posebe mnogoštevilne pisateljeve učence, ki so se teh nauk na gimnaziji učili še v nemškem jeziku, kakor tudi gojenke nekdanje višje dekliške šole, katerim je bil pisatelj mnogo let veroučitelj. V knjigi najdemo zvišene verske resnice v lepi slovenščini ter prikupni obliki. Kdor ljubi resnico, bo knjigo z veseljem čital, in ako bo vsebino samostojno in resno premišljeval, se mu brez dvombe razblini marsikak predsodek, ki se ga je morda navzel iz raznovrstnega slabega čtiva.

Samoumerno je, da knjigo priporočamo tudi duhovnikom. Nova knjiga jim bo služila za hitri pregled, kakor tudi za primerno izobraževanje v apologetičnih in dogmatičnih govorih.

Dr. Josip Gruden.

Hiranje - reditev.

Proti hujšanju po boleznih vsled slabega teka ali podobnega, se mora na vse načine boriti. Kdor se v teh trenutkih oprime Scottove emulzije, pride, kakor je že pokazala mnogokratna izkušnja, v dveh ozirih hitreje do cilja. Najprej povzroči

SCOTTOVA EMULZIJA

stalen dober tek, vsled česar se toliko več je, kar že samo ob sebi povpreši ojačenje. Drugič je pa Scottova emulzija nenavadno redilna in povzroči še sama v kratkem času ojačenje in reditev.

Ker se Scottova emulzija prireja iz izključno najčistejših in najboljših surovin, in učinkuje skozinsko zanesljivo, si je pridobila svetovno priznanje kot najboljša emulzija iz ribjega olja.

Cena originalni stekli niji je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se skl. cije na ta časopis, dostavi se mu ena pol-litrov potom lekar e za poskušnjo

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 11 februarja 1913.

Pšenica za april 1913	11.61
Pšenica za oktober 1913	12.19
Rž za april 1913	9.92
Rž za oktober 1913	9.63
Oves za april 1913	10.28
Oves za oktober 1913	8.85
Koruza za maj 1913	7.76
Koruza za julij 1913	7.96

Išče se

posojilo =

na posest Vknjižba drugo mesto. Obresti plačam po 6 1/2%. Vsako leto se odplača 1000 K svote. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šifro 1948 455.

Večjo množino smrekovih, macesnovih in jesenovih

desk

ima na prodaj Jakob Sotenšek, Kotredež, p. Zagorje ob Savi. 445

V črni pri Prevaljah, blizu cerkve je naprodaj novo zidana, enonadstropna z gospodarskim poslopjem in velikim vrtom, ležeča ob glavni cesti. Ponudbe sprejema in pojasnila daje M. Slanič, v Črni, Koroško. 456

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Ivan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Paluvina v 24 urah
10	9. zveč.	747.6	1.2	brezvetr.	jasno	
12	7. zjutr.	744.9	-0.7	sl. jvzv.	oblačno	0.0
	2. pop.	742.7	7.7	sl. vjzv.	jasno	

Srednja včerašnja temp. 1.7°, norm. - 0.7°.

450

+

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskrenoljubljena hči in sestra, gospodična

MARIJA BOLKA

danes dne 11. februarja ob 8. uri dopoldne po dolgotrajni mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, v 20. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v četrtek dne 13. februarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stožice št. 3, na pokopališče pri Sv. Jurju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi na Ježici.

Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

STOŽICE, 11. febr. 1913.

Anton in Marija Bolka, starši.
Anton, Ivan, Franc, Alojzij, bratje.

PREKLIC.

Podpisani preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govoril dne 12. januarja t. l. proti Jožefu Zarniku posestniku v Krtini št. 49.

ANTON SUŠNIK v Krtini št. 42.

447

! Odkar zajtrkujem in južnam !

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranil pri mleku in sladkorju v gospodinjstvu polovico denarja. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih dr. pl. Trnkoczy-jevca sladnega čaja, znamke SLADIN pri izdelovalatelju, lekarnarju dr. pl. Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitekov K 4.—, poštini zavitek 5 kg po 15 zavitekov K 10.— franko. Zavitek 1/2 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. 109

TRGOVINA

z mešanim blagom in poljskimi pridelki v znano premožnem trgu na Spod. Stajarskem se takoj odda Velika poslopja v najboljšem stanu in legi. Velik promet, lepa zaloga svežega blaga po ugodnem direktnem nakupu. Interesenti naj se oglašijo pod »Srečka 457« na upravo »Slovenca«. (Znamka za odgovor.) 457

ŽAGA

na vodo in izvrstna lesna trgovina v okraju z obilnim velikim skladiščem za seno, se proda vkup, ali vsako zase. Vpraša se pod »Dobra eksistenca 458« pri upravi »Slovenca«. Znamka za odgovor. 458

460

Zahvala.

Povodom smrti mojega soproga, gospoda

Frana Burgeria

tovarnarja itd.

mi je došlo toliko izrazov resničnega sožalja, da se ne morem vsakemu posebej zahvaliti. Zato storim to na tem mestu z zagotovilom, da so mi ti dokazi sočustvovanja zelo olajšali bridkost in žalost. Zlasti pa se moram zahvaliti darovalcem prelepih vencev in vsem, ki so spremlili pokojnika na zadnji poti, predvsem pa sl. občinskemu odboru spodnješišenskem in g. županu Seidlu, g. županu zgornješišenskem Zakotniku, gg. zastopnikom krajnega šolskega sveta, slavnim društvom Čitalnica, Sosa, podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, sl. načelstvu Vodne zadruge, zastopniku krajnega cestnega odbora g. županu Belcu iz St. Vida, gg. zastopnikom mizarske zadruge za ljubljansko okolico in vsem gg. tovarišem pokojnikov iz Ljubljane. Globoko me je ganilo krasno petje žalostink, ki jih je zapel pevski zbor Čitalnice, pomnožen z gospodi iz gledališkega opernega zbora. Vsem moja srčna zahvala. H koncu se zahvaljujem še gg. nosilcem vencev, ki so tako radevolje se v to ponudili in g. Ivanu Rojini, ki je tako lepo oskrbel pogreb.

V Spodnji Šiški, dne 10. svečana 1913.

Mihaela Burger.

Po svetu.

Glavni dobitek. Zanimivo je dejstvo, da glavni dobitek raznih loterij in srečk dobi skoro vselej kak revež. Tako je bilo pred kratkim v Španiji in tako te dni v Italiji. Tudi na Francoskem so zadnja leta zadeli veliki dobitki krošnjariji, peki, brivci, železniški delavci, kovači, rudarji itd. Za vse te ljudi pomeni glavni dobitek velikansko presenečenje in razburjenje, nekaj, česar prvi hip navadno ne morejo pojmiti in obvladati; marsikdo teh srečnikov plača glavni dobitek z življenjem — zadene ga kap — drugi zblazni itd. Brivec Pontet, ki je pred nekaj leti zadel veliki francoski dobitek, je kasneje poskušal analizirati prve vtiske velikega dogodka. Pravi, da je bil najprej popolnoma zmeden, različna nasprotujoča si čustva so se borila v njem za prvenstvo: skrb, strah, nemir in veselje. »Z eno besedo — nič kaj prijetno ni bilo; toda za prihodnjico, kakor upam, sem sedaj utrjen.« tako sklepa Pontet. Kakor se pa najde ljudi, ki celo smrti pogumno ali vsaj hladnokrvno zro v obraz, tako je tudi takih, ki jih glavni dobitke ne spravi iz ravnotežja. Tako je neki preprost uslužbenec v Marseilli, ki je zadel pol milijona, rekel svojim tovarišem: »Moralo je tako priti; v loteriji sem zmerom srečo imel.« Enako ravnodušnega je našla sreča nekega majhnega francoskega državnega uradnika. Ko so mu tovariši v uradu čestitali in menili, češ: sedaj boš pa uradno sukno na klin obesil, je rekel iskreno: »Zakaj neki? Saj ni tako težko v uradu, pa že raje ostanem.« Dva rudarja v Lillu, ki sta zadela glavni dobitek, sta po svoje pokazala svoje veselje in dobro srce. Priredila sta za svojih 180 tovarišev sijajno pojedino, h kateri so prišli v slavnostnem izprevidu z godbo na čelu. Veselo je moralo biti tudi v prisilni delavnici v Evori na Portugalskem, ko so gojenci — kakih 1000 po številu — zadeli veliki dobitek. Odkritosrečno vesel je bil velikega dobitka Francoz Gazel, ki je na obvestilo o veliki sreči olajšan priprosto vzdihnil: »Hvala Bogu! Sedaj se bom vsaj iznebil svojih hčera!« Pa se jih je res.

Sneg v Perziji. Iz Teherana poroča poštna uprava, da je poštna služba vsled velikega snega popolnoma prekinjena. Sneg je 4 m visok. Teheran je najmanj za 14 dni popolnoma odrezan od Evrope.

KNJIGOTRŽTVO.

Povest o dveh mestih. Leposlovna knjižnica. Napisal Charles Dickens. Prevel J. Cankar. — Ta roman najslavnejšega angleškega pisatelja, ki v njem opisuje v pretresljivih barvah dobo francoske revolucije, je tako interesantno čtivo, da mu gre v literarni izobrazbi vsekako eno prvih mest in more tudi sicer veliko pripomoči k poglobljenju estetičnega razumenja vsakogar. Cena 5 K 50 h, vezano 6 K 50 h.

Mož Simone. Leposlovna knjižnica. Francoski spisal Champol, preložil V. Levstik. — Ta skrajno zanimanje vzbujajoča povest močnega in zveste ljubezni žene do telesno pobabljenega moža je našla tudi v pričujoči slovenski prestavi med nami veliko čitateljev in se je splošno hvalila. Priporočati jo je najširšim krogom, ker je lahko umevna in tako dramatična, da more zadovoljiti najživahnejšo domišljijo. Cena skupno z zvezkom Leposlovne knjižnice Ševčenko, »Hajdamaki«, 3 K 40 h, vezano 4 K 50 h.

Ponižani in razžaljeni. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil V. Levstik. — Roman genialnega Dostojevskega ne potrebuje posebnega priporočila. V »Ponižanih in razžaljenih« je ta izborni poznavalec človeške duše, zlasti njenega trpljenja kontrast med življenjem višjih in nižjih krogov v Peterburgu s tako realistično naslikal, da mu je v tem oziru malokdo kos. Knjiga vzbuja najplemenitejša čustva ljubezni in usmiljenja. Cena 3 K, vezano 4 K 20 h.

Straža. Leposlovna knjižnica. Poljski spisal Boleslav Brus. Poslovenil Franc Virant. Malo je tako rodoljubnih del, kakor je »Straža«, ki slika boj poljskega kmeta proti prodirajočemu nemštvu. To je proslava grčavega vztrajnega slovanskega kmečkega življa, ki si ne da izlepa iztrgati niti pedi domače zemlje. Vsako rodoljubno srce se bo ob tem romanu navduševalo in utrdilo v narodnem boju. Cena 2 K 40 h, vezano 3 K 40 h.

Razporoka. Leposlovna knjižnica. — Francoski spisal Pavel Bourget. Preložil A. Kalan. — S tem romanom se po pravici ponaša svetovna literatura. Pisatelj je globoko posegel v največje zlo moderne družbe, to je v napačno pojmovanje zakona in rodbinskega življenja, ki rodi toliko gorja v današnjem svetu. Trpljenje žene, ki je pri tem najbolj prizadeta, nam Bourget opisuje z nedosežno močjo. Naj bi ne bilo izobražene družine, kjer bi ta roman ne bil znan! Cena 2 K, vezano 3 K.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Bilinska kislá voda
Naravna
najbogatejši alkalični (natron-lithion) kislac na Češkem. Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti bilinske izvornice vprašati lišnega zdravnika. 3851

Mizarje

(strojne) za izdelovanje zabojev sprejemno v trajno delo. Ponudbe: Knezoškotijske žage v Vrbovcu p. Mozirje, štajersko.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar I. kir. odd. dež. bein.

Syrup Sarsaparillae
compos s sidrom.
Čistilo krvi. Stekl. K 8 60 in 1 50.

Liniment s sidrom Capsici compos.
Nadomestilo za Pains-Expeller s sidrom. — Zelo učinkovito sredstvo za vdrganje pri prehlajenju, revmatizmu, protini itd. — Steklenica K 1 40, 1 40, 1 40.

Zelezento bajkavinska tinktura s sidrom. za malokrvnost in bledičnost. Steklenica K 1 40. Steklenica K 1 40.

Dobiva se po lekarnah ali na naročilo od Dr. RIETTERJEVE lekarnice „Pri slovenski tovarni“, Praga I. Elizabetna trida 6.

Priložnostni nabav! Priložnostni nabav!
30.000 parov visokih čevljev na zadrgo!
3 pari visokih čevljev na zadrgo za K 14.75

kot kaže slika, popolnoma iz najboljšega usnja z dobriimi podplati. Teh 30.000 parov čevljev se bo namenjeno za balkan in države, ki so mi pa vsled vojske ostali. Zato prodajam pod lastno ceno 3 pare čevljev za gospode ali visoke čevlje na zadrgo za ženske iz najboljšega usnja in v vseh velikostih za K 14 75. Pri naročilu zadostuje številka ali pa mera v centimetrih. Razpošilja po povzetju prva kršćanska razpošiljalnica za čevlje: **Franc Humana, Dunaj II. Alostgasse 3/10R.** Cenjeni naročniki se prosijo za nadaljnja priporočila.

Proda se, oziroma se da v najem ali za menja dobro idoča
gostilna in trgovina
z mešanim blagom v zelo prometnem kraju na Gorenjskem, oddaljena 4. minute od kolodvora. Da se tudi trgovina sama v najem. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 429 (Znamka za odgovor.) 429

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji
žitni kavi
v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorno in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in z zadovoljenjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množi krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na moje izborno trdko in prejeti boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštnine prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno plateno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poraben v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na trdko
Jos. Veselý, Praga VII. 588
in postali bodete za vedno moj stalen odjemalec. 324

Pri graščinskem oskrbnistvu v Haasbergu pri Planini sprejmeta se
zakonska mož in žena
za oskrbovanje krav.
Mesečna plača moža K 60.—, žene 30 K, dalje prosto stanovanje, vsak dan 1 liter mleka in 10 m² drva na leto. 397

10 vagonov lepega čistega
LEDU
se odda. Naslov pove uprava. (Znamka za odgovor!) 443

Razpis

službe občinskega zdravnika.
V smislu § 2. zakona z dne 12. avgusta 1907 dež. zak. list, št. 39, razpisuje se steno mesto občinskega zdravnika za občino Podgrad z letno plačo 1600 K in potno odškodnino (pavšalom) 1000 K.
Zdravnik stanovati mora v Podgradu, kjer je sedež okrajni sodniji in drugim uradom, mora držati svojo farmacevtsko omaro in govoriti jeden slovenski jezik.
Pripomnja se, da se bode v kratkem času ustanovil zdravstveni okoliš treh občin tega sodnijskega okraja, namreč: Podgrad, Jelšane in Materija, ter da se more računati na povišanje plače.
Natančnejši pogoji leže na ogled pri podpisnem županstvu.
Prošnje za to mesto poslati je podpisnemu županstvu v 4 tednih.

Županstvo občine Podgrad
dne 10. februarja 1913.
Dekleva, župan.

Razpis

službe občinskega zdravnika.
V smislu § 2. zakona z dne 12. avgusta 1907 dež. zak. list, št. 39, razpisuje se steno mesto občinskega zdravnika za občino Podgrad z letno plačo 1600 K in potno odškodnino (pavšalom) 1000 K.
Zdravnik stanovati mora v Podgradu, kjer je sedež okrajni sodniji in drugim uradom, mora držati svojo farmacevtsko omaro in govoriti jeden slovenski jezik.
Pripomnja se, da se bode v kratkem času ustanovil zdravstveni okoliš treh občin tega sodnijskega okraja, namreč: Podgrad, Jelšane in Materija, ter da se more računati na povišanje plače.
Natančnejši pogoji leže na ogled pri podpisnem županstvu.
Prošnje za to mesto poslati je podpisnemu županstvu v 4 tednih.

Županstvo občine Podgrad
dne 10. februarja 1913.
Dekleva, župan.

Izgotovljene obleke
za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini
Ljubljana Pri Škofu zrau. škoflje
2934

Štev. 126 pr. 398 3
Razpis.
Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče
službe okrožnih zdravnikov
na Kranjskem:
1. v **Cerkljah** pri Kranju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od zdravstveno-okrožnega zastopa še posebno doklado v letnem znesku 500 K;
2. v **Fari** v Kočevskem okraju s sedežem na **Petrinji** z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjaloko 3000 K na leto;
3. na **Grosupljem** v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K;
4. v **Logatcu** s sedežem v **Planini** z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;
5. na **Raki** v Krškem okraju s plačo letnih 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in vinogradom;
6. v **Žužemberku** z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.
Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru do
10. marca 1913.
In jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, nrvnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.
Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 5. februarja 1913.
Za deželnega glavarja:
dr. Lampe l. r.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po 4 1/2 % na leto. Obreštili pripisuje glavnicu polletno, tako da vlagatelj dobi za vsakih 100 K 4 50 obresti, ker plačuje banka iz svojega rantni davek. Banka je pupilarno varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.	Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.	Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %	Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.	Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za sranke usak dejavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.
--	---	---	---	---

Izdaja konzorcij »Slovenca«, Tisk: »Katoliške Tiskarne«, Odgovorni urednik: Miha Moškerc.